

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
КАФЕДРА ПАРЛАМЕНТАРИЗМУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему
«ПРЕДСТАВНИЦЬКА ВЛАДА ЯК СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИЙ ЧИННИК
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ»

до захисту
Дзєга

Студентки 2 курсу магістратури заочної форми
навчання спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування» освітньо-
професійної програми «Парламентаризм та
парламентська діяльність»
Шпильової Ірини Василівни

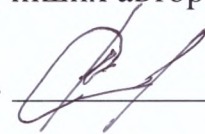
Науковий керівник:

доктор філософії у галузі публічного
управління та адміністрування

Дзєга Володимир Дмитрович

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній роботі
немає запозичень із праць інших авторів без
відповідних посилань

Студентка Шпильова І.В.

Робота допущена до захисту в екзаменаційній комісії рішенням кафедри
парламентаризму від «04» 12 2023р., протокол № 14

Завідувача кафедри парламентаризму, доктор політичних наук, професор
Гошовська Валентина Андріївна

АНОТАЦІЯ

Шпильова І.В. Представницька влада як системоутворюючий чинник демократичної держави. – Кваліфікаційна магістерська робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна магістерська робота на здобуття ступеня вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». – Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, 2023.

Зміст роботи.

В роботі здійснено долідження еволюції становлення демократії від античності до сучасності, проаналізовані історичні аспекти становлення представницької влади в Україні від козацької доби – до початку ХХІ ст. Втвчено сутнісні особливості інституту представницької влади як чинника демократичної держави у сучасних наукових дослідженнях.

Особливу значимість мають вибори як інструмент становлення представницької влади у демократичній державі, роль інституту народного депутата у реалізації представницької влади у демократичній державі, розкрито функції парламенту та його роль у реалізації представницької влади як системоутворювального чинника демократичної держави.

Досліджено перспективні напрямки розвитку парламентаризму в Україні в системі інститутів державної влади на засада компартивістики. Розроблені та обгрунтовані інструменти вдосконалення організаційно-правових та етичних норм реалізації представницької влади в Україні.

Розробка та представлення нової виборчої системи до Парламенту України, яка при втіленні здатна подолати корупцію та якісно змінити його роботу.

Ключові слова: публічна влада, демократична держава, вибори, інститут народного депутата, парламент, виборчі системи.

ANNOTATION

Shpylova I. V. Representative power as a system-forming factor of a democratic state. – Qualifying scientific work as a manuscript.

Qualifying scientific work for obtaining an educational degree at the second level of higher education (Master's degree), field of study: 28 “Public Management and Administration”, specialty: 281 “Public Management and Administration”. – Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, 2023.

Abstract content.

In the work, the evolution of the formation of democracy from antiquity to the present is studied, the historical aspects of the formation of representative power in Ukraine from the Cossack era to the beginning of the 21st century are analyzed. The essential features of the institution of representative power as a factor of a democratic state are embedded in modern scientific research.

Elections are of particular importance as a tool for the formation of representative power in a democratic state, the role of the people's deputy institute in the implementation of representative power in a democratic state, the functions of the parliament and its role in the implementation of representative power as a system-forming factor in a democratic state are revealed.

Prospective directions for the development of parliamentarism in Ukraine in the system of state power institutions on the basis of compartmentalism have been studied. Developed and substantiated tools for improving organizational, legal and ethical norms for the implementation of representative power in Ukraine.

Development and presentation of a new election system to the Parliament of Ukraine, which, when implemented, is able to overcome corruption and qualitatively change its work.

Keywords: public power, a democratic state, elections, the institute of people's deputy, parliament, electoral systems.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ВЛАДИ.....	9
1.1 Еволюція становлення демократії: від античності до сучасності.....	9
1.2 Історичні аспекти становлення представницької влади в Україні: від козацької доби -до початку ХХІ ст.....	24
1.3 Сутнісні особливості інституту представницької влади як чинника демократичної держави у сучасних наукових дослідженнях.....	34
Висновки до Розділу 1.....	45
РОЗДІЛ 2. ІНСТРУМЕНТИ СТАНОВЛЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ВЛАДИ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮВАЛЬНОГО ЧИННИКА ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ.....	47
2.1 Вибори як інструмент становлення представницької влади у демократичній державі.....	47
2.2 Роль інституту народного депутата у реалізації представницької влади у демократичній державі.....	55
2.3 Парламент та його функції у реалізації представницької влади як системоутворювального чинника демократичної держави.....	60
Висновки до Розділу 2.....	64
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНТИТУТУ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ВЛАДИ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮВАЛЬНОГО ЧИННИКА ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ.....	66
3.1 Сучасні світові практики формування представницької влади.....	66
3.2 Інструменти вдосконалення організаційно-правових та етичних норм реалізації представницької влади в Україні.....	71
Висновки до Розділу 3.....	75
ВИСНОВКИ.....	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	81

ВСТУП

Актуальність магістерської роботи. Демократична державна система є найбільш прогресивною, цілісною та соціально орієнтованою системою з усіх систем. Поєднуючи історичні, політичні, культурні та соціальні аспекти, характерні для тієї чи іншої країни, кожна країна обирає власний шлях побудови демократичної держави через той чи інший вибір влади. Твердження про те, що вся влада належить народу, залишається незмінним.

За 30 років незалежності України, особливо коли загарбники тимчасово окупували територію держави, постала спільна проблема національного політичного устрою, а саме, поділ влади між державами: урядові відомства, міжвідомчі системи стримувань і противаг, національна виборча система, якісний склад парламентаріїв і менеджерів тощо.

Політична система сучасної України на сьогодні не забезпечує позитивних результатів для громадян, захисту їх прав і свобод, економічного зростання країни. Не кожен може керувати країною і не кожен може створювати закони. Щоб виконувати цю відповідальну роботу, політики повинні мати багаті знання та досвід. Враховуючи, що представницька влада стала найприбутковішим бізнесом, а прості громадяни не відповідають за обрання політичних еліт, а політика стає бізнесом. Безперечно, наше суспільство стоїть на порозі змін і всі сподіваються, що ці зміни будуть на краще.

Роль держави та представництва досліджують українські дослідники та вчені В. Гошовська, Л. Даниленко, І. Дудко, О. Пухал, І. Рейтерович та ін. Особливості представництва в органах місцевого самоврядування розкрито у працях вітчизняних науковців: О. Батанова, М. Баймуратова, В. Кампо, В. Борденюка, В. Кравченка, М. Корнієнка, М. Пухтинського, В. Куйбіди та ін. Тема магістерської роботи є важливою та актуальною на етапі реформування України та процесу утвердження демократичних цінностей.

Метою даної роботи є спроба удосконалити систему представницької влади та її механізми на основі знань та досвіду, набутих у новітній історії нашої країни, особливо під час післявоєнної відбудови України.

Для досягнення мети необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити еволюцію становлення демократії від античних часів до сучасності та історичні аспекти становлення представницької влади в Україні: від козацької доби – до початку ХХІ ст.;

- визначити поняття та основні елементи механізму представницької влади як системоутворювального чинника формування інститутів демократичної держави;

- виявити важливі особливості механізму представницької влади як чинника демократичної держави у сучасних наукових дослідженнях;

- з'ясувати поняття виборів як інструменту становлення представницької влади у демократичній державі;

- охарактеризувати роль інституту народного депутата та парламенту у реалізації представницької влади як системоутворювального чинника демократичної держави;

- визначити кращі світові практики сучасного, які створюють репрезентацію та надати рекомендації щодо інструментів їх запровадження в Україні;

- обґрунтувати інструменти вдосконалення організаційно-правових та етичних норм реалізації представницької влади в Україні та в період післявоєнної відбудови України.

Об'єктом є суспільні відносини, які виникають при реалізації представницької влади.

Предметом – представницька влада як системоутворювальний чинник демократичної держави.

Методи дослідження. У дослідженні використовувалися такі методи: комплексного аналізу, який дозволяє зрозуміти процес формування

репрезентації, та порівняльно-історичного підходу, який дозволяє висвітлити закономірності становлення демократичних держав. Використання системного підходу сприяє узагальненню парламентських знань про державне управління та систему державного управління.

Аналіз видів суб'єктивного контролю в розвитку парламентської системи та представництва. Аналіз демократичної теорії здійснено шляхом розгляду історичних аспектів становлення інституту представницької влади, що пояснює поняття парламентської та представницької влади в цілому. Завдяки структурному підходу запропоновано нову систему парламентських виборів, яка дозволить змінити якісні показники єдиного законодавчого органу країни, від якого значною мірою залежить політичний, економічний і соціальний розвиток країни.

Наукова новизна отриманих результатів: Усі ці нововведення досліджено крізь призму поняття «представництво» та ін. Проаналізовано погляди науковців на виборчі системи, представницькі установи та парламенти, які багато обговорюються в ЗМІ, але не на наративах науковців:

Здійснено комплексний аналіз політичної активності громадян під час проведення виборів як важливого елемента представництва, а також критерії та напрями відбору кандидатів на всенародних виборах.

Виборчий процес в Україні повертається через 30 років після здобуття незалежності призвело до ситуації, що вимагає термінового реформування; затверджено критерії відбору кваліфікованих кандидатів у народні депутати. Надана авторські ідеї щодо покращення репрезентації, підвищення якості виборчого процесу в Україні, які влада спрямувала на досягнення кращого складу парламенту і тим самим дозволить більш повно реалізувати та захистити права і свободи громадяни в період післявоєнної відбудови нашої країни.

Практичне значення отриманих результатів – дають можливість з іншого кута розглядати проблематику якісного наповнення парламенту фахівцями, можуть бути використані в процесі формування наступного

парламенту України за умови зміни та корегування діючого законодавства, який забезпечує політичне та державне управління в країні. Нові підходи до виборчого процесу нададуть можливість відокремити великий бізнес від політики, а саме нівелювати залежність народних депутатів від сторонніх зацікавлених осіб, іншими словами подолати чи зменшити рівень корупції в представницьких органах влади.

Структура кваліфікаційної магістерської роботи: магістерська робота складається з трьох розділів, вступу, висновків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ВЛАДИ

1.1. Еволюція становлення демократії: від античності до сучасності

Оцінка рівня демократизації суспільних змін, ефективності системи державного управління та сутності демократичних інститутів неминуче виникає через розуміння природи представницьких органів влади саме тому, що вони пов'язані з парламентаризмом як елементом демократичної системи. Це пов'язано з тим, що поняття парламентаризму, ототожене з поняттям народного представництва, відображає особливості історичного моменту, суспільно-державного буття країни, її національні традиції, правова культура та політична воля нації. Крім того, ознаками класичної моделі загального парламентаризму є верховенство парламенту, закон, поділ влади та підзвітність уряду.

Сучасні вчені підходять до еволюції парламентаризму щодо його процесу трансформації в систему представницької влади. Водночас вони наголошують, що сьогodнішній парламентаризм, основою якого є народне представництво, що прагне визначати політику.

Зрозуміти природу парламентаризму можна лише в сучасній державі за умови врахування спільних ознак існуючих визначень поняття. Вони мають:

- йдеться про організацію влади, тобто державне управління та системи взаємодії держави та суспільства;

- ключовим положенням є встановлення ролі ступеня впливу парламенту в у процесі здійснення державної влади (керівна, головна, панівна, верховна чи особлива);

- визначено умови існування парламентаризму, його складові та обов'язкові атрибути;

– парламентаризм постає як система з наявною багатоаспектністю його інтегративних, системних властивостей.

Ми погоджуємось із наданою концепцією та пропонуємо звернути увагу на еволюції становлення представницької влади.

Першим ідеологом демократії вважається Перікл, розквіт діяльності якого припав приблизно на 430 р. до н. Він стверджував, що демократія сприяє розвитку толерантності та вихованню громадянського духу людини. Перікл прийшов до влади на чолі групи афінських демократів у 461 р. до н. е. у віці трохи більше 29 років і майже безперервно правив афінським полісом до самої смерті (429) [19, 401-402].

Давньогрецький мислитель Демокріт (460-370 рр. до н. е.) і відомий філософ Сократ (469-399 рр. до н. е.) були засуджені афінською демократією і по-своєму пояснювали явище «демократії». [19, 401–402].

Демокріт був прихильником рабовласницької демократії, а Сократ, навпаки, був противником демократії і прихильником рабовласницької аристократії, вважаючи, що демократія є привілеєм освічених, інтелігентних, аристократів і більшості селян і робітників. Ідеї Сократа насамперед поділяв і розвивав у своїх працях інший давньогрецький філософ, його учень Платон (428/27-347 рр. до н. е.) [19, 404-405].

З одного боку, Платон виділяв демократію, яка, на його думку, була великим кроком до необхідної свободи, але з іншого боку, він сприймав її як загрозу порядку. Він вважав, що демократія - це правління натовпу, який в основному є злим демосом. Тому демократія, як і тиранія (moodle.znu.edu.ua), взагалі є найбільш непрактичною формою правління» [19, 401-402].

Платон зазначав, що в усіх державах світу справедливість вважається невід'ємною частиною існуючого правління. Кожен уряд у будь-якій країні створює закони для власної вигоди: демократична країна є демократичною, тиранічний уряд є тиранічним і т. д. Платон стверджував, що тільки філософи,

тобто всебічно освічені та розвинені люди, є дійсно ефективними правителями держав» [19, 403-404].

Це означає, що ідеальна держава — це країна з чітким поділом праці, в якій є три основні країни: правителі, воїни (охоронці) і виробники. Платон вважав, що правитель повинен мати мудрість і готовність керувати країною.

Воїни за своєю природою імпульсивні люди, їхня мета захистити та захистити країну.

Правителі та воїни повинні керувати третьою владою — ремісниками, хліборобами тощо. Ідеальна держава за Платоном — це держава, в якій усе і всі підкоряються максимальним законам, а життя громадян підпорядковане інтересам держави» [19, 403–404].

Ще більш ідеальною, за Платоном, була друга ідеальна модель держави, в якій регламентація життя всіх людей досягає свого максимуму. Визначається кількість громадян, розміри їхніх ділянок, будинків тощо. Все це розподіляється випадковим чином і одночасно вводяться обмеження, пов'язані з бідністю та багатством. Розкіш, лихварство та споживання також регулюються. Встановлюється кількість правителів, громадяни зобов'язані брати участь у народних зборах (під страхом покарання). Для такої моделі держави Платон також запропонував вид наднаціональної влади — «нічні збори» 10 наймудріших і найстаріших громадян-опікунів [19, 401-402].

Деякі дослідники вважають, що хоча ідеальна модель державного устрою, запропонована Платоном, є демократичною і прогресивною, вона багато в чому є прообразом тоталітарних держав, які виникли і сформувалися у світі в XIX-XX ст., тобто нової століття.

Як і Сократ, Аристотель відзначав плинність демократії та її суперечливість. Він вважав, що справжня демократія полягає в тому, щоб люди жили якнайближче до умов і природного порядку, і заперечував демократію, коли при владі були кілька демагогів [19, 401-402].

Аристотель, мабуть, один із найдавніших філософів античності, особливо піклувався про активну життєву позицію народу в державі, стверджуючи, що вільні громадяни не тільки повинні, але й повинні брати активну участь у вирішенні державних справ. Він обґрунтував це думкою про те, що віддаленість громадян від справ держави веде до збільшення числа ворожих держав. Обґрунтовуючи свій погляд на демократію, цей мислитель майже ідеалізував лісові нації, стверджуючи, що їх неодмінним атрибутом має бути приватна власність, яка, на їхню думку, по суті належить людям.

Аристотель вважав, що створення країни не тільки для життя, але й для щасливого життя людей.

Взагалі Аристотель розрізняв кілька типів правління: правильні (королівська влада, аристократія і політичний устрій) і ті, що відхиляються від правильних (тиранія, олігархія, демократія). Саме тих, хто найменше відхилявся від правильного, він називав «демократією». [19, 401-402].

Слід зазначити, що відомий політолог К. Гаджиєв виділяє кілька принципових відмінностей між давньогрецькою та сучасною демократією, тобто ознаками демократії.

«Перша відмінність полягає в тому, що в стародавніх демократичних містах-державках кожен громадянин мав право брати участь у прийнятті рішень, які стосувалися його власного життя та життя інших. Немає поділу на законодавчу та виконавчу влади – обидві гілки влади знаходяться в руках громадян. Іншими словами, пряма демократія має реальну життєву силу.

Друга відмінність між стародавньою та сучасною демократіями полягає в трактуванні рівності. Як відомо, стародавні демократії, приймаючи рабство, уявляли собі це як звільнення від фізичної праці вільних громадян, які займаються вирішенням соціальних проблем. Щодо сучасних демократій, то вони не визнають відмінностей у політичній сфері, пов'язаних із соціальним походженням, класом, расою тощо» [3, 128].

«Загалом, якщо говорити про історію Греції періоду її величі, то її можна і потрібно вважати історією боротьби між демократичними та олігархічними державами, найвидатнішими представниками яких були Афіни та Спарта.

За Аристотелем, кожен стан є типом комунікації (maur.com.ua), і кожна комунікація організована заради відповідного їй блага. Таке спілкування, пов'язане з потребою і бажанням досягнення найвищого блага, називається, за Аристотелем, державним, або політичним, спілкуванням» [2, 725].

Основою держави, на думку філософа, є громадяни — усі, хто володіє сукупністю громадянських прав, захищає політику, бере участь в управлінні, діяльності суду тощо. Водночас Аристотель вважав рабство цілком природним, природним явищем» [2, 725].

Аристотель вважав, що рівність в управлінні державними справами (головним чином власністю) є основним правом і гарантією демократії. Саме рівність робить людей незалежними один від одного. Значно пізніше, на початку ХІХ століття, видатний французький політик Токвіль у своїй книзі «Демократія в Америці» наголошував: «Рівність, яка робить людей незалежними один від одного, створює в них звичку і схильність керуватися в особистому живе виключно своїми бажаннями і волею. Повна незалежність, яким вони постійно користуються як у стосунках із однолітками, так і у власному житті, викликає у них огиду до будь-якої влади та швидко розвиває в них розуміння політичної свободи та прихильність до неї. Тому люди, які живуть у такі часи (maur.com.ua), природно схильні прийняти ідею вільних інституцій» [1, розд. 4].

Коли середньовічні філософи та мислителі розмірковували над питаннями рівності та демократії, вони найчастіше обстоювали погляд на підпорядкування особистості чи держави. Таким чином, заперечуючи соціальну рівність, Фома Аквінський довів об'єктивність існування соціального розшарування в країні. Це природна наукова і життєва позиція, адже в середні

віки релігійна, християнська смиренність і доброта вважалися найбажанішими людськими рисами.

Очевидно, що не всі країни, особливо через їхній релігійний статус, розвинули чітке розуміння понять рівності та демократії. Тому в країнах, де більшість населення сповідує іслам, немає поділу людей на різні групи за різними ознаками (раса, колір шкіри, вік, національність, фізичний стан (maur.com.ua) та інші здібності), демократичний спосіб життя, в якому принципи практично проповідуються. У сучасній ліберальній європейській традиції. Ще в середні століття багато видатних філософів ісламського світу (Градар аль-Фарабі, Ібн Сіна, Ібн Бакі, Ібн Рушда та ін.) займалися етикою формування демократичних принципів, які організовували життя великих народів. в принципі. Люди. людське суспільство [23, 436].

З поступовим занепадом церковної влади в Європі та зростанням ролі та значення науки (XV-XVI ст.) починає домінувати ідея демократизації влади як світських інститутів (436).

Ідеї демократії стародавніх філософів і середньовічних мислителів були переосмислені в епоху Відродження, час, коли наука, мистецтво і культура були на піку свого розвитку. Такі письменники, як Н. Макіавеллі, Т. Гоббс, а пізніше Ш. Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо та інші письменники, глибоко розуміли владу, державу, правителів як вождів народу, громадян. глибокі думки про свободу і права. Одним із стрижневих питань демократії того часу було питання природи права, моралі, доброти та справедливості, тобто питання суспільного договору. Так Ж.-Ж. Руссо вказував, що кожен закон має спиратися на такі цінності як свобода та рівність, і ділити владу на демократію, аристократію та монархію. «Згідно з висновком Руссо, справді вірно, що «демократична влада підходить для малих держав, аристократична — для середніх держав, а монархічна — для великих держав» [23, 436].

Якщо розглядати демократію більш детально з точки зору філософів і державних діячів епохи Відродження, то насамперед цікавою і незвичайною є

перспектива Макіавеллі який був проти феодалів. З одного боку, великий італієць виступав проти феодалів об'єднаної Італії, а з іншого застерігав від сільських повстань. Широкі народні маси, які змогли вирватися з рабства. Н. Макіавеллі писав: «Немає нічого страшнішого, ніж некерований, безвоздзь, натовп, і в той же час немає нічого страшнішого, ніж беззахисний» [23, 436].

Макіавеллі засуджував тиранію і намагався знайти найкраще співвідношення влади і народу, його хвилювали проблеми, які виникали б, коли тирані розбещують народ і маси. Вирішуючи дилему, на кого спиратися - на націю чи аристократію, він чітко ставав на бік народу, чий інтереси, на його думку, найкраще відповідали інтересам країни. Проте інтереси, які фактично спостерігали феодальний розкол в Італії, допускали будь-які засоби, в тому числі занадто жорстокі й аморальні, щоб подолати цей розкол. На його думку, основними критеріями оцінки поведінки можновладців є реальна ситуація та національна сила, а глава держави може використовувати будь-які засоби у боротьбі. За владу, в тому числі й далеких від моралі та людяності.

Тиранію, самодержавство і диктатуру різко критикували французькі просвітителі XVIII ст., вважаючи, що інтереси і права народу (maur.com.ua) були втрачені злочинною діяльністю феодальних правителів. За словами Гельвеція, оскільки знать узурпувала всі форми влади без таланту чи заслуг, будь-яка нація, що стогне під деспотичним гнітом, мала право повалити її [23, 22].

Досить унікальним є пояснення А. Токвілем досягнень американської демократії. На його думку, це можна пояснити тим, що американська країна постраждала від феодалізму, тобто демократія тут почала розвиватися «з нуля». Оскільки органи місцевого самоврядування в Сполучених Штатах зазнали значної децентралізації, люди отримали можливість брати участь у різноманітних демократичних структурах та інститутах. Крім того, за словами Токвіля, багато іммігрантів з Європи привезли до Америки волелюбних людей, які прагнули свободи та демократії. І все ж він називає найбільшим парадоксом

демократії те, що вона зрештою встановлює «тиранію більшості». Висновок полягає в тому, що за демократичних умов індивід втрачає більшість своїх групових зв'язків і зв'язків: він залишається наодинці з урядом та його інституціями, таким чином створюючи тривалу («стару») демократію. Концентрація інстинктів і потягів, зведення свободи до природного стану людини.

У 18 столітті питання демократії було тісно пов'язане з кількома великими соціальними революціями та появою та формуванням нових країн. Наприклад, Томас Джефферсон (1743-1826), третій президент Сполучених Штатів, неодноразово порушував питання народовладдя, і саме на основі влади та участі народу була сформульована Декларація незалежності. Джефферсон вважав, що основою концепції правління повинна бути демократична виборча система, за якої все чоловіче населення має отримати право голосу, незалежно від їх економічного статусу.

Він оцінив Конституцію США, сформульовану Національним конвентом, і попросив додати до Конституції деякі спеціальні положення, які дійсно захищають і заперечують права людини. Таким чином, на відміну від федералістів та їх лідера Гамільтона, Джефферсон організував «Республіканську» (Демократичну партію) політичну партію, яка підтримувала децентралізацію та місцеву незалежність.

Джефферсон мав таку позицію, тому що Гамільтон поділив суспільство на небагатьох і багатьох. Він включає як більшість народу, так і меншість, яка пригнічує народ [6, 28].

Загалом і Т. Джефферсон, і А. Гамільтон мали рацію. Таке ставлення більшості до меншості базується на шаблонному «штучному факторі». Цей фактор закладений у підсвідомості, і позбутися його неможливо. Яскраві вислови цих відомих людей зустрічаються і в сучасній Україні, за одним винятком – в Україні, за їхнім тлумаченням, більшість – заможні люди і небагато інші люди.

Великий французький філософ і письменник Жан-Жак Руссо (1712-1778), майже сучасник Джефферсона, глибоко цікавився питаннями нерівності, прав людини та свободи «Роздуми про походження та основи», «Про нерівність між людьми», «Про суспільний договір, або про принципи політичного права» та ін.), у своїх поглядах на суспільство, країну, суспільні системи він виходить з того, що природа є вихідною основою організації суспільного життя також має бути соціальна держава, де всі рівні та рівні. Тому Ж.-Ж. Руссо розробив так звану «теорію вибіркової рівності приватної власності» [28].

Він вважав, що влада народу невідчужувана, неподільна і необмежена, що національний суверенітет має здійснюватися на основі загального волевиявлення і не може мати жодних інших цілей, крім інтересів усього народу. Головним бажанням загальної волі має бути прагнення рівності між чоловіком і жінкою. Руссо звертав увагу на важливий соціальний феномен політичної свободи і вважав, що політична свобода справді можлива лише в країні, де нація виконує роль законодавця. Якщо люди хочуть бути захищеними законом, вони повинні зробити це самі.

Умови, згідно Ж.-Ж. Руссо повинен усвідомлювати загальну волю народу, а його ідеалом повинна бути республіка. У випадку національного суверенітету немає необхідності ділити владу на законодавчу та виконавчу.

Класики сучасної політології Г. Моск і В. Парето об'єктивно міркували над питанням демократії» [28].

Гаetano Моска підтвердив так звані основи політики у своїй знаменитій книзі «Основи політики» (друге видання в перекладі англійською мовою — «Правлячий клас», 1923). Правлячий клас, який поділяє кожне суспільство на правлячу меншість і більшість, яка при будь-яких обставинах залежить від меншості. Оскільки ця меншість, яку Моска називає новим класом або елітою, домінує над більшістю, він ставить під сумнів саме існування демократії. Політолог зазначив, що те, що Аристотель називав демократією, було нічим іншим, як аристократією, маскуванням влади.

Г. Моска зазначив, що «влада меншості певною мірою легітимізована і визнана більшістю. Водночас влада кількох людей ґрунтується на чеснотах і моральних цінностях» [28].

Усередині самого правлячого класу Г. Моска бачив дві активні тенденції – аристократизацію та демократизацію. Перша тенденція веде до надмірної стабільності і навіть соціальної стагнації, а друга тенденція веде до більшої відкритості та соціальної мобільності, а значить, є більш важливою основою для розвитку суспільного прогресу.

Цікавими є думки німецького філософа Роберта Міхельса про утопічний характер демократії (1876-1936). На його думку, пряма влада мас була просто неможливою. Еліту він називає кастою, а маси, які до неї належать, Орденем демократії» [28]. Філософ своїй книзі «Соціологія партій за демократичних умов» (Лейпциг, 1911) зазначав, що суспільство не може існувати без правлячого політичного класу. Він вважав, що для того, щоб вижити і підтримувати себе, демократія повинна створити організацію і тому поступово трансформується в олігархію» [28].

Згадуючи соціал-демократичні, соціалістичні та політичні партії Західної Європи визначив про належність влади невеликому колу людей. «При цьому маса, делегуючи свій суверенітет (maur.com.ua), сама перестає бути сувереном, а меншість, якій ця влада делегована, завжди намагається використати силу та авторитет маси виключно для досягнення свого. власні суб'єктивні цілі та плани. Тому Р. Міхельс довів, що існує формальна і технічна неможливість прямого контролю над масами» [28].

Тому, на нашу думку, основними ознаками поняття «демократія» можна визнати принаймні такі:

- вся влада належить народу, незалежно від соціального стану
- держава повинна виконувати волю нації
- держава має забезпечити рівність і захист усіх громадян.

У середині 1970-х років у Континентальній раді активно розвивався процес революційної боротьби зі злом багатьох авторитарних режимів. Наприкінці століття розпад Радянського Союзу відбувався переважно в Європі. Розпочався драматичний перехід від авторитаризму й тоталітаризму до демократії. Антинародні режими та політичні уряди перестали діяти, у багатьох країнах відбулися багатопартійні вибори, і до влади прийшли демократично обрані уряди. Деякі експерти та політичні коментатори наважуються стверджувати про остаточну перемогу західної ліберальної демократії у світі (Ф. Факуяма).

Насправді зараз, на початку 21 століття, всі країни йдуть до демократії, але зі своїм розумінням цієї демократії, по-своєму, створюючи свою модель демократичного життя. Специфіка такого руху визначається багатьма факторами, серед яких визначальними є історія, традиції, культура, особливості рівня економічного розвитку, геополітика, відносини з іншими країнами.

В усі історичні періоди зародження та існування перших демократій перші ознаки представницьких інститутів влади виявлялися при обранні того чи іншого політика.

Вважається, що давньогрецький історик Фукидід (бл. 460-400 рр. до н. е.) першим використав термін «демократія», пояснюючи, що демос — це народ, Кратос — це уряд: отже, демократія — це правління народу. Власне, точний переклад цього терміна з грецької означає влада народу, що підкреслює, що йдеться про суверенітет, верховенство народу над державною владою. Демократія існує скрізь у двох основних формах: прямій і представницькій.

Пряма (безпосередня) демократія має місце тоді, коли забезпечується як найповніша участь громадян даної країни в управлінні державними справами. До реальних проявів прямої демократії належать, зокрема, референдуми, всенародні голосування щодо прийняття окремих законодавчих і виконавчих актів, плебісцити – як форма проведення опитувань населення з метою вирішення проблем регіонального та територіального масштабу.

Представницька демократія є ядром демократичної теорії, заснованої на лібералізмі, плюралізмі та інших теоріях. Кажуть, що «представницька демократія має перевагу у запобіганні або зменшенні потреби в тоталітарних режимах. Ця форма демократії досить поширена в ліберальній Європі. Водночас представницька демократія створює можливості для спотворення волі та інтересів народу та створює умови для монополізації правди. Представництво також є джерелом відчуження мас від влади, оскільки передача влади позбавляє багатьох людей прямого впливу на прийняття рішень з багатьох питань загальносуспільного значення. Проте представницька демократія стала звичним явищем» [28]

«Репрезентативність» – це поняття, яке, окрім широкого розповсюдження, фактично не знайшло наукового обґрунтування у вітчизняному науковому середовищі. Це призвело до кількох взаємовиключних підходів, які використовуються в політичній науці для визначення природи представництва. Згідно з цією концепцією, «представництво» тлумачиться як нерозривно пов'язане і узгоджене із законодавчою владою (парламенту відводиться особлива роль, виходячи з раціональності принципу поділу влади); на відміну від законодавчої влади, адже це сукупність повноважень, довірені народом (або частинами) його обраним представникам і об'єднані на певний термін у спеціальні колегіальні органи (парламент, муніципальна рада) і сама влада в цілому.

Варто зазначити, що перші спроби визначити поняття «репрезентація» були зроблені в епоху Просвітництва. Наприклад, Монтеск'є (французький юрист, письменник і політичний мислитель, 18 січня 1689 — 10 лютого 1755, Париж) вважав, що основою демократичного правління є представницька влада, а «участь народу в управлінні має обмежуватися виборами» [25, проти 173]. Зважаючи на це, Конгрес не повинен вирішувати окремих питань, а лише приймати закони і стежити за їх правильним виконанням. Отже, представницька влада - це система, заснована на ідеї рівної влади та системи

стримувань і противаг, у якій громадяни беруть участь у захисті власних інтересів. На більш загальному рівні це система з розподіл влади Федеральні структури, які можуть легітимізувати під виглядом виконання державних зобов'язань, витісняють інтереси народу [25, С. 14].293].

Дж. Локк (англійський філософ, 29 серпня 1632 – 28 жовтня 1704) визначив представництво через громадянське суспільство у двох трактатах про уряд [22, стор. 17; 311]. Громадянське суспільство відрізняється від природного стану тим, що люди об'єднані як єдине ціле і закон визначає всі питання між ними. Повний і справедливий захист у цьому суспільстві може створити лише власність.

Дж. Медісон (4-й президент США, 1809-1817 рр., один з головних авторів Конституції США та Білля про права, 16 березня 1791 р. – 28 червня 1836 р.) трактував представництво як захист як засіб свободи. Умовами досягнення цієї мети є формування легітимної держави, розподіл повноважень і дотримання конституційних принципів як здійснення політичних і громадянських прав і свобод (свободи вираження поглядів, об'єднань, голосування і переконань). На його думку, представництво є широким політичним проявом досягнення спільних інтересів через систему важелів і стримувань і противаг. Як умова ефективного функціонування представництва існування фракцій розглядалося як те, що Медісон розумів як єдність громадян на основі спільних почуттів, Імпульси та інтереси, які не суперечать правам різних класів суспільства.

Дж. Сент-Міллль (британський філософ, політичний економіст, теоретик протофемінізму, 20 травня 1806 – 8 травня 1873) у книзі «Про свободу: есе». У книзі значення репрезентації визначається як той факт, що практичні функції мають бути безпосередньо виконуються представницькими інституціями, і конкретна роль, яку вони відіграють у політичному механізмі. У цьому відношенні можливі різноманітні зміни, єдиною умовою є функції представницького органу, який має гарантувати свій контроль над усіма сферами суспільного життя» [24, с.17].190]. За Дж. Сент-Міллль «суть

представництва як здійснення виконавчих функцій відповідно до законів, створених невеликим політичним органом, «клад якого не перевищував би кількість членів кабінету; цей орган був би свого роду законодавчою радою, функція якої полягала б у приймати закони» [24, стор. 17; 198]. Функціонально представництво має здійснювати нагляд за дотриманням закону та його постійним оновленням і переглядом.

Стосовно ролі парламенту Дж. Сент-Міллль підкреслив важливість представницьких зборів, які повинні бути простором для різних груп, щоб висловити свої різні погляди: «Їхні дії повинні керуватися не лише поточними потребами, але й існуючими тенденціями для керівництва» [24, с. 201]. З цією метою пропонуються пропозиції щодо балансу сил і взаємного контролю. Якщо члени уряду зловживають довірою народних представників або вживають заходів, що суперечать бажанням країни, парламент повинен усунути їх з посади та призначити їх наступників.

На думку Дж. Сент-Міра, представництво є більш універсальним, ніж законодавча влада, оскільки воно являє собою:

- 1) ізоляцію соціальних проблем;
- 2) публічне обговорення рішень конкретних проблем;
- 3) критику тих, хто має владу.

Це насамперед народний нагляд, який є поєднанням «кваліфікованого управління та законодавства».

Й. Шумпетер (австрійський та американський економіст, соціолог та історик економічної думки, народився 8 лютого 1883 р. – помер 8 січня 1950 р.) визначив представництво як «систему засобів прийняття політичних рішень, за допомогою яких індивіди мають владу приймати рішення через : конкурентна боротьба виборців за свої голоси» [36, С. 85]. Суть представництва полягає в тому, що «воно є продуктом капіталістичного процесу, а загальна воля не формується, а породжується» [36, с.27]. Оскільки представницьке правління є системою інституційних дій, у якій індивіди отримують владу шляхом

конкурентного пошуку голосів народу, головною умовою виживання демократії є існування сильних політичних партій, що діють у громадянському суспільстві.

Цей інструмент надає виконавчій владі «покрокові кроки: встановлення конституції, що забороняє народ; народ (як суб'єкт реалізації) підкоряється парламенту, який здійснює законодавчу владу; обирає країну до парламенту – депутатів, сенаторів та ін. Це рішення всього народу, а не тих, хто його обирає, а тому не залежить від виборців і не може бути ними прийнято» [35, с.58].

Висновок: Беручи до уваги еволюцію уявлень про природу репрезентації, не можна не згадати поширення моделей участі, спричинене комунікаційною революцією [26, С. 14]. 231–232]. Таким чином, з одного боку, змінилася роль партії у зв'язку з посиленням індивідуалістичних позицій, а з іншого — збільшилася кількість місцевих ініціатив і референдумів, де рішення приймаються народом, а не чиновники. Що робити вирішують більшістю голосів. З цієї точки зору, найбільш очевидним проявом зміни репрезентації є феномен волі. Це тому, що, на відміну від чиновників, громадяни ставлять небезпечні питання, не боячись втратити популярність [26, с.14]. 250]. Все це створює особливий вплив горизонтальних зв'язків у політичній системі.

1.2.Історичні аспекти становлення представницької влади в Україні: від козацької доби до початку ХХІ ст.

Волелюбність, прагнення до справедливості, колективізм і народність були характерними для України задовго до виникнення першої в історії слов'ян держави – Київської Русі. Прототипом демократії можна вважати віче слов'янських племінних народів, порядок обрання князів, норми договору між князями та народом. Це означає, що ще в княжу добу, крім централізованої князівської влади, вже з'явилися зародки демократичного місцевого самоврядування.

Основний зміст правління слов'янського народу пізніше було зафіксовано в таких книгах, як «Руська правда» Ярослава Мудрого, «Діалог закону і благодаті» митрополита Іларіона, «Повчання дітям» Володимира Мономаха. Важливі державотворчі документи, особливо «Зауваження про полк Ігорів» та ін.

Козацька доба, яка фактично існувала з кінця XV до другої половини XVIII століття, дає яскраві приклади й елементи демократизму. Переважання формальної рівноправності серед козаків, відсутність приватної власності, права голосу на всі органи влади й керівництва (старшин, старост, отаманів тощо), контроль за їхньою діяльністю — усе це свідчить про наявність справді демократичного елементів. і основа, на якій прагне бути заснована «Республіка». Окрім звичаєвих і неписаних законів щодо козаків, з'явилися перші нормативні акти, які належним чином регламентували демократичні процедури.

Яскравим прикладом такої поведінки стала прийнята 1710 р. Конституція прав і вольностей Війська Запорозького. Воно не лише координувало стосунки українського патріарха П. Орлика з його курфюрством і запорозьким козацтвом, відображало суспільно-політичний рівень української еліти, а й встановлювало деякі демократичні норми, без яких ці норми були б неможливими. Українські еліти не можуть дозволити собі поразки. Можливе існування козацької держави. вважається неможливим.

Тому українська демократична традиція має свою історію, витоки та специфіку.

Про питання демократичного політичного устрою виступали у своїх працях такі видатні представники української політичної думки, як М. Драгоманов, М. Грушевський, В. Липинський, особливо І. Франко та Б. Кістяківський. Тому Б.Кістяковський має розробити загальну концепцію демократичної правової держави, в якій панує закон, забезпечується соціальний

захист особистості, функціонують представницькі установи народу, а влада здійснює відповідне державне управління, судовий нагляд.

Б. Кістяковський вважає, що політична влада – це політична влада, при якій особи і держава мають власну незалежну сферу діяльності, а держава не посягає на такі права людини, як совість, віра, релігія тощо.

Визначним і цікавим дослідником політичних режимів був видатний український філософ, письменник і публіцист І. Франко. Ставлячи понад усе права і свободи громадянина і особи, він наголошував, що держава може обмежувати діяльність людини в усіх сферах лише настільки, наскільки інтереси окремої людини починають суперечити інтересам інших осіб. Найбільш яскравим проявом звільнення суспільств від абсолютизму у 18 ст. І. Франко вважав конституціоналізм важливим кроком до демократичної держави. При цьому він зовсім не ідеалізував конституціоналізм і демократію, постійно нагадуючи, що люди за своєю природою нерівні. Таким чином, юридична рівність має становити реальну основу для рівних прав людей у їхніх шансах на самореалізацію.

Одним із головних прав людини в демократичній країні І. Франко вважає «право обирати і право бути обраним. Він зазначав, що це право є прямим шляхом до справжнього національного суверенітету, оскільки дає змогу кожному громадянину реалізувати свою індивідуальність» [28].

Тому, на думку українських вчених, основними ознаками демократії є такі: по-перше, держава не порушує прав людини (свободу совісті, слова, думки, віросповідання тощо), по-друге, рівність між людьми, по-третє, народ є господарем країни.

«Зародження правової філософії безпосереднього народовладдя на українських землях відбувалося в рамках становлення державного устрою Київської Русі, зокрема в рамках інституту народних зборів – органу, усіма учасниками якого було повне населення Російської держави Його вплив виявив державне значення віча, а юридичні повноваження Вічевої Народної Держави

обмежувалися захистом міста від нападів ворогів, організацією земського ополчення, укладенням угод з князем, обранням і усуненням князя. через невиконання ним попередніх умов договору, організації міського життя, призначення міських чиновників тощо» [28, с.10]

З утворенням козацько-гетьманської держави значного розвитку набула традиція безпосередньої народної влади козацького зібрання, яке вирішувало адміністративні, судові, військові справи та обирало старшину. Козацькі збори набули статусу вищого законодавчого органу і були організовані на засадах прямої демократії.

У демократичній системі цінностей українського козацтва існує ідея «колективної волі», яка реалізується через козацьку раду, яка є прямим волевиявленням усіх учасників і є повним колективним волевиявленням, їхні рішення є обов'язковими для головної старшини та рядового козацтва» [28, с.10].

За свою багатовікову історію українська державність пережила багато труднощів і перешкод, а динаміка і характер боротьби за незалежність досі є предметом історико-правових досліджень. Зміст і динаміка процесів, що відбуваються в цьому процесі, значною мірою зумовлені історичними умовами, шляхом становлення української держави, перебіг якого більшість дослідників поділяє на кілька періодів, а саме: С. Бобровник, С. Головатий, С. Гусарев, В. Забігайло, А. Заєць, О. Зайчук, М. Козюбра, А. Колодій, В. Копейчиков, Н. Онищенко, М. Оніщук, Н. Пархоменко, О. Петришин, В. Погорілко, П. Рабінович, В. Селіванов, О. Скакун, О. Скрипнюк, М. Цвік, О. Чаплюк, В. Шаповал, Ю. С. В. Шемшученко та ін [28, С. 13]. 13; 10].

1. «Княжа доба, пов'язана із становленням державності, становленням Києво-Руської держави як української національної спільноти, перетворенням Київської Русі та успадкуванням княжих традицій Галицько-Волинської держави доби Великої Русі за часів Князівства Литовського в 12-15 ст. Цей період описується в історії та правовій думці як доба «військової та світської»

демократії, становлення князівської адміністрації, судових установ, християнізації Київської Русі, розвитку та становлення місцевого самоврядування. Це був період розквіту Київської Русі зародження російської держави, завершення її політичних витоків, занепад Києво-Галицької держави та окупація частини українських земель Великим князівством Литовським і Польщею» [28, С. 10].

2. «Державний статус козацької старшини. З одного боку, деякі монархічні державні традиції зберігалися та розвивалися під владою Запорізької держави, Богдана Хмельницького та старшини з другої половини XVI до XVIII ст. З одного боку, це був результат спільних зусиль козаків, що привели до вольницького руху та лицарської традиції, а з іншого — результат цілеспрямованих дій Хмельницького та його прибічників, спрямований на визволення України та створення нової форми суспільно-державного устрою у вигляді Козацької Гетьманської держави. Це була доба створення Богданом Хмельницьким української держави «Запоріжжя» та розвитку демократичних і соціальних традицій старшини – розпад полкового устрою, а також козацької форми прямого народовладдя та включення українських земель до складу Росії та Австро-Угорської імперії» [28, с.10].

3. «Державний статус Української національно-демократичної революції 1917-1921 рр. репрезентували УНР доби Центральної Ради, Емірат П. Скоропадського та УНР і ЗУНР доби Директорії. Український революційний період супроводжувався збереженням і вдосконаленням української державної форми з урахуванням нових реалій. Продовженням національно-визвольної боротьби стала спроба створення держави в Карпатській Україні в 1939 р. та відновлення української незалежності до Соборної Держави в 1941 р.» [28, С. 10].

4. «Радянська державність в Україні (1919-1990 рр.). Новітні історико-правові традиції України трактують цю епоху не лише як заміну національно-державницької традиції, а й як період її руйнації. Носіями цих традицій є

опозиційні сили та борці за відновлення суверенітету та незалежності України» [28, С. 10].

5.» Відновлення та зміцнення державної незалежності України (з 1991 р.), з відновленням деяких традицій державотворення, їх впровадженням у розбудову державних інституцій та громадянського суспільства, створення сучасних політичних інститутів та розвиток місцевих автономія. - Уряд, демократія та правова база. Інституціоналізація незалежної України, трансформація політичної та правової системи, реформування суспільства та його інтеграція в європейське та світове суспільство стали основою державотворчого процесу» [28, стор 28; 10].

Усі ці періоди з точки зору історико-правового аналізу характеризуються різноманітними аспектами формування та динаміки суспільно-політичних тенденцій і мають відмінні риси. Але саме «на першому етапі наведеного переліку розкриваються витoki української державності, оскільки саме в згаданий період почалося формування української ментальності та зародження правової традиції національної держави. Пізніший період, після остаточного повалення останнього українського державного утворення та переходу влади над етнічними українськими землями до інших держав, характеризувався колоніальною агресією щодо української території» [10].

Новітні історико-правові знання України підтверджують думку про те, що Українська держава має власний, суверенний курс історичного розвитку. Зрозуміло, що п. Грушевський понад сто років тому рішуче спростував традиційну концепцію українсько-руської мовної країни у своїй книзі «Типові схеми російської історії і спроби розумного упорядкування історії східних слов'ян», яка домінує в російському шовіністичному наративі.

Пан Грушевський науково довів, що претензії Московської держави на частини доруської спадщини, якими, на його думку, є виключно «українсько-руська» народність, оскільки вона створила Київ, є безпідставними. Вчений довів, що в період владимирсько-московського царства XIII-XV століть

Київську країну намагалися з'єднати через суспільно-політичний устрій, у якому панувала культура. Між ними немає ніякої основи.

Слід підкреслити, що «правова філософія безпосереднього народовладдя на українських землях сформувалася в період Київської Русі, оскільки система народних представництв існувала поряд із королівською владою. У літописі події часто вказується на участь «усього народу», «усього Києва». Хоча агентство «Віча» часто конкурує з іншими органами влади, його роль у сучасному суспільстві досить важлива» [21, с 55].

Розглядаючи питання державності, «слід звернути увагу на конкретні обставини організації та управління доби Київської Русі. Довгий час дослідники не можуть зробити висновків про державний устрій Київської Русі, адже з одного боку стоїть церква, яка уособлює владу народу і є однією з основ демократії, а з іншого – церква, яка втілює владу народу і є однією з основ демократії. рукою є церква. Руки - Церква. З іншого боку — князь (і його дружина, він — монарх. Це не лише відображення національності, а й одне із досягнень давньокиївської держави. Влада князя не є абсолютною, бо там є ліберальна рада, де князь приймає рішення З цим комітетом необхідно радитися Існуюча політична система на Русі створює умови для створення представницьких демократичних інституцій» [31].

Дослідники зазначають, що, з одного боку, державне управління Київщиною зосереджено в руках князя, а з іншого – Віче контролює дії князя, Право обирати або звільняти його. Сучасні політологи зазначають, що подекуди легітимна державна влада народництва обмежувалася захистом міст від нападів ворогів, організацією земського ополчення, підписанням угод з князями, обранням і зміщенням князів, які не виконували своїх обов'язків. Попередні умови договору, положення про життя міста, призначення муніципальних чиновників тощо. У демонстрації взяв участь відомий дослідник української національної історії та історії права Р. Лященко. «Політичний устрій Київської Русі: ідея прав людини; ідея децентралізації влади; домінування

приватноправових засад у сфері державного управління; договірний характер правовідносин: віче і князь; договори між князі, між князями і землею; держава не Володар; як вираження демократизму державного устрою - державності, самостійних товариств, маєтків взагалі немає, бо смерд і боярин політичні рівноправні; смерд і боярин бере участь разом з князем як установа, що виражає вищу волю народу» [20].

Однією з особливостей політичного управління Галицько-Волинської держави було «зосередження влади в руках бояр, а князі були відсунуті на другий план. Ця характеристика була частиною середньовічної європейської правової традиції порівняно зі східними країнами та землями. З падінням Галицько-Волинського князівства українські землі потрапили під владу інших держав, які запровадили свої правила правління. Хоча більшість науковців країни не бачать негативної оцінки українських земель литовською владою. Литовське князівство вважається спадкоємцем Київської Русі, оскільки між XIV і XVI століттями суспільний лад у Литві залишався майже незмінним. Законодавчі акти Київської області залишаються в силі» [2].

Беззаперечним досягненням литовської доби слід вважати правову інтеграцію магдебурзького права в українські національні землі. Вітчизняні науковці вважають існування Магдебурзького права на території нашої держави важливим моментом у суспільно-правовому житті. Завдяки таким явищам, як Магдебурзьке право (а згодом Литовські статuti), Україна суттєво відрізняється від Росії за правовим походженням, традиціями, характером правосвідомості та державотворення. Магдебурзькі права та литовські правила є важливими атрибутами у формуванні литовського цивілізованого державного суспільства. Ця заява також свідчить про проєвропейські правові орієнтації українського народу. Основною характеристикою магдебурзького права є те, що воно не руйнує звичаєве право країни, де воно було запроваджено, а навпаки, змінює та пристосовує до умов і звичаїв, що панують у цій країні. Магдебурзька держава. Територія, на якій він починає свою діяльність.

Традиція безпосередньої народної влади козацької ради, яка вирішувала адміністративні, судові та військові справи та обирала старшину, набула значного розвитку з утворенням козацької старшини «Запорозжя». Козацькі збори набули статусу вищого законодавчого органу і були організовані на засадах прямої демократії. У демократичній системі цінностей українського козацтва існує ідея «колективного волевиявлення», що реалізується через козацьку раду, яка є прямим волевиявленням усіх повноправних членів і рішення якої є обов'язковими до виконання. спостерігається. Розстріляти старшину, старшину і простих козаків.

Подальший розвиток національної правової та державної традиції знайшов відображення у зміні адміністративного устрою. «Але оскільки становлення держави збіглося з періодом постійних воєн, це позначилося на її основних рисах. Всього було 16 військово-адміністративних формувань – полків, у яких полковник вирішував адміністративні та судові справи. Територія полку поділялася на сотні, кожна з яких очолював сотник. Найнижчим рівнем такого адміністративно-територіального устрою було місто чи село на чолі з отаманом. Гетьман як глава держави був верховним воєначальником і вищим судовим органом. Допоміжним органом Гетьмана була генеральна старшина, до якої входили: генеральний писар, генеральний возний, генеральний суддя, а також генеральний хорунжий і осавул. Вищим органом виконавчої влади за гетьманівської влади була генеральна старшина. Гетьман обмежувався генеральною радою, яка скликала все військо для вирішення найважливіших справ, зокрема обрання вищих владних посад. Такий державний устрій свідчив про значущі демократичні та республіканські інститути в козацькій державно-правовій традиції» [12].

Доба козаччини відіграла важливу роль у становленні самої української демократії. Логічним завершенням тривалого демократичного процесу стала конституція Пилипа Орлика 1710 р., яка у шостому пункті констатувала обмеження гетьманської влади на користь дорадчо-контрольної функції

виборної громадськості. ради. Хоча Запорозька Січ була своєрідним перехідним зразком між професійним ополченням, а Україна часів Д. Вишневецького та П. Орлика була скоріше державою, заснованою на козацтві, її культурно-символічне значення важко переоцінити як для формування елементів демократичного світогляду широких народних мас і для визначення пріоритетів ціннісних еліт, соціальні питання в Україні, насамперед політичні. Братство Кирила Мефодієва було лише яскравим прикладом такого цінного впливу. Особливо яскраво цей вплив проявився на зламі ХІХ-ХХ ст., коли вчені, зокрема М. Грушевський та письменники, зокрема В. Винниченко, спочатку на теоретичному рівні, а потім і в політичній практиці створили ідею демократичної української нації. Не випадково перший універсалізм проголошував верховну владу української нації, а третій – створення Української Народної Республіки, тобто державної автономії. Однак повного суверенітету так і не було досягнуто, тому демократичні ініціативи були недовгими.

Демократія в Україні тривалий час розвивалася в системі радянської тоталітарної (а згодом авторитарної та формально-бюрократичної) ідеології. Незначні демократичні досягнення були несистемними та нестабільними. Демократичні суспільно-політичні ініціативи проявилися як дисидентський рух. Лише в другій половині 80-х років почався широкий демократичний процес.

Далі були проаналізовані проблеми розвитку доктрини українського парламентаризму в ХІХ – на початку ХХ ст. Слід зазначити, що у формуванні позицій українського політичного руху щодо конституціоналізму та парламентаризму можна виділити три основні етапи.

«Перший слід пов'язати з діяльністю Кирило-Мефодіївського товариства, яке вийшло за рамки обмежених ідеалів козацької вольності й вийшло на широкий демократичний простір. Серед документів Кирило-Мефодіївського товариства особливо цінними є кілька варіантів чи проектів конституцій,

написаних одним із його товаришів Г. Андруським, які містять цікаві думки про роль права в суспільстві, захист прав особи та організації. Вільна федерація вільних «держав». Очолюється парламентом (законодавчими зборами) і президентом» [12].

«Другий етап розвитку доктрини парламентаризму в Україні пов'язаний з іменем П. Драгоманова, а зокрема з його конституційним проектом «Вільний союз — вільний союз», у якому розкриваються його погляди на питання політичної свободи, які «Інститути прав і свобод людини» та «автономії»: місцеві (муніципальні, окружні та провінційні) і національні, реалізація яких, як він стверджував, вимагає загального виборчого права та згоди народу. Двопалатний парламент — «Державна рада», одна з яких має представляти інтереси кожного регіону» [12].

«Особливістю третього етапу становлення доктрини парламентаризму в Україні є те, що її основні компоненти розроблялися в контексті практичного завдання перетворення Російської імперії на демократичну федерацію вільних держав. Видатні представники внутрішнього розвитку політико-правової думки на цьому етапі, головним чином Грушевський і Франко, зосередили свої зусилля на питанні використання «парламентської техніки» в політичній боротьбі українського визвольного руху» [12].

Особливо в контексті еволюції ідеї парламентського устрою країни «слід звернути увагу на діяльність українських політичних партій на межі XIX-XX ст. Висновок такий: майже всі програми українських політичних партій XIX — початку XX ст. поєднували вимоги демократичних реформ і боротьбу за політичну свободу, а головною їхньою метою було встановлення парламентської системи, яка, на її думку, була шлях побудови автономної України означає» [12].

Розвиток парламентської системи України можна поділити на два основні етапи, представлені Центральною Радою. «Перший досить короткий початковий період (березень-квітень 1917 р.), коли Центральна Рада відіграла

роль політичного центру країни, але після крайового з'їзду в Києві 6-8 квітня 1917 р. її статус змінився і функції тепер парламентські. Установа передбачала, що вона створюється на основі делегацій від політичних, громадських, кооперативних організацій, селянських, солдатських і робітничих з'їздів. Парадокс полягає в тому: за своєю діяльністю Центральна Рада, безсумнівно, є парламентом, але за структурою її можна вважати квазіпредставницьким органом, створеним після революційних подій. Тому серед усіх актів Центральної Ради, насамперед у своїй універсальності, природно, що вона передала владу Всеукраїнським Установчим Зборам, які були прийняті 16 листопада 1917 р» [12].

Починаючи з Національного з'їзду, напрям розвитку Центральної Ради як представницького органу українського парламенту визначився у трьох напрямках.

«По-перше, це було знайти місце в майбутньому федеральному устрої, який мав би бути створений на теренах колишньої Російської імперії, яка вже втратила своє значення восени 1917 року.

По-друге, це утвердження Центральної Ради як законодавчого органу в майбутньому українському державному механізмі влади та визначення форми взаємодії з Генеральним Секретаріатом (урядом) на основі принципу децентралізації» [12].

По-третє, це подальше вдосконалення внутрішньої структури самої Центральної Ради та її чисельного складу, переважно за рахунок представництва меншості, хоча питання адекватного територіального представництва залишається невирішеним.

Отже, «ще до проголошення Соборної Республіки 7 листопада 1917 року Центральна Рада визначила свій устрій і форму роботи, і серйозних змін не відбулося аж до гетьманського перевороту 29 квітня 1918 року» [12]. Парламентаризм у його сучасному розумінні та модель радянської «народної влади» розвивалися по-різному. «Про це свідчили перші дії радянської влади в

Україні, яка послідовно затверджувала принципи диктатури пролетаріату. Тому за конституцією 1919 р. вона визначалася як «організація диктатури трудящих і експлуатованих мас пролетаріату» [12].

У пізніших актах радянської України подібний класовий підхід зберігався, насамперед у Конституціях 1929 та 1937 рр. «Вже після прийняття нової Конституції УРСР 1978 р. та в контексті побудови т.зв. держави, цей Основний Закон був суперечливим від самого початку Згідно зі статтею 1 цієї Конституції вся влада в Українській РСР належала народу, а «народом» вважалися лише люди праці – робітники, селяни, інтелігенція» [12].

Висновок: на кожному етапі розвитку радянської України декларовані форми суспільно-державного життя не відповідали її реаліям, що, однак, не дає підстав заперечувати позитивну правову практику, яка мала місце в цей період історії України. Зокрема, наголошується, що в не меншій мірі декларувалися державницькі прагнення засновників УНР. Наприкінці міркувань над цим питанням сформульовані висновки щодо сучасних уроків функціонування представницького органу українства. радянської України, які мають практичне значення насамперед з погляду набуття досвіду законодавчої роботи того часу, розвитку українського радянського законодавства.

1.3. Основні ознаки інституту представницької влади як чинника демократичної держави в сучасних наукових дослідженнях

Сучасна західна наукова думка представлена широким науковим дослідженням парламентської проблематики. Відображає концептуалізацію актуальних питань з різних наукових шкіл і точок зору. При цьому слід не тільки бачити надзвичайні наукові досягнення західних вчених у питанні парламентської системи, але й бачити відсутність єдності у поглядах зарубіжних учених на природу парламенту та парламентського політичного управління, що визначає статус держави. парламентська система в політичному

правлінні. Відповідний підхід до аналізу західної політичної думки шляхом аналізу найпоширеніших теоретичних підходів у цій сфері. З огляду на західну наукову літературу, до них в основному відносяться:

- Теорія «парламентського верховенства чи суверенітету»
- Теорія «балансу сил»;
- Теорія «поділу трьох влад»;
- Теорія «правління кабінету»;
- Раціоналізаторські поняття типу парламентаризму.

Теорію «парламентського верховенства» можна назвати провідним напрямком досліджень британської парламентської школи, особливо Г. Маршалла, Д. Ярдлі, А. Дженнінгса, М. Раша, Б. Сміта, Р. Х'юстона та ін. Великобританія В інтерпретації дослідника існує два способи розуміння парламентської системи: традиційний, який відображає класичний погляд на представництво політичної спільноти в британській політичній системі, та інноваційний, який поєднується з сучасною перспективою. Позиція та влада британського парламенту в національному політичному процесі.

Відповідно до класичного розуміння теорії «парламентського верховенства», сформульованого наприкінці ХІХ ст. Один із її засновників, А.В. Дайсі, те, що ми називаємо абсолютним суверенітетом парламенту в політичній системі, може бути особливим становищем парламенту в системі держави, який має право приймати та скасовувати будь-які закони та відсутність будь-якої особи. або механізм. Передбачено, що закон дозволяє невиконання законодавчих актів парламенту, чи то шляхом видання указів, чи використання судового захисту, що суперечить актам парламенту.

А. В. Дайсі вважає, «що принцип парламентського суверенітету, принцип Дайсі, має ґрунтуватися на двох принципах, серед яких 1 – передбачене законом повноваження приймати, змінювати чи скасовувати закони; 2 – виключний імунітет або монополія парламенту у сфері законодавства по відношенню до щодо будь-якої особи чи іншого органу».

Д. Ярдлі, один із пізніших прихильників традиційної інтерпретації теорії «парламентського верховенства», свого часу стверджував, що парламент «може робити все, тому що він є повноваженням». Ярдлі вважає, що хоча судова влада може поставити певні перешкоди на шляху до намірів парламенту, логіка цього мислення полягає в тому, що парламент є єдиним органом, який може скасувати або змінити будь-який закон; і може прийняти будь-який закон; рішення попереднього парламенту не обов'язковий для своїх послідовників.

Форма інноваційного бачення теорії парламентського суверенітету не виключає включення Парламенту в систему взаємодії з іншими суб'єктами британського політичного процесу в ході законодавчої діяльності, в якій виконавча влада, судова влада, політичні партії, а також інші суб'єкти британського політичного процесу входять до системи законодавчої діяльності. Групи тиску тощо мають особливий вплив. Зокрема, відомий дослідник Р. Мастерман вважає, що розподіл влади – це модель інституційного дизайну, яка зазвичай проголошується в конституції, але не підтримується системою формальних норм і неформальних політичних правил.

Розподіл влади в британській конституції — це виконання адміністративних функцій постійно організованими окремими та спеціальними департаментами уряду. Таке бачення є абсолютно неприйнятним для фундаментальної аксіоми конституціоналізму – парламентського суверенітету. Радше сучасна природа поділу влади має ширше значення, динамічне та швидке тлумачення того, як судова гілка влади взаємодіє з виконавчою та законодавчою гілками влади. У цьому сенсі поділ влади перестає бути багатовимірним поняттям, яке служить описовим механізмом і натомість може пояснити поділ між адміністративними функціями, включаючи інституційний поділ судової влади. Ця ідея мінлива, оскільки вона визначає ступінь, до якого судова влада здатна виконувати свою конституційну роль елемента «стримувань і противаг».

Інший британський дослідник М. Вейл, досліджуючи це питання, звернув увагу на те, що розподіл політичних і владних функцій становить суть британської системи управління. Водночас автор уточнює, що для більш повного розуміння британської системи необхідно враховувати не лише формальні та юридичні відносини, а й включити до аналізу політичні партії та групи тиску та, крім того, зміни у роботі політичних інституцій також слід брати до уваги.

Теорія «балансу сил» передбачає взаємний вплив законодавчої та виконавчої влади на процес формування та реалізації політики.

Відомий французький вчений-конституціоналіст М. Дюверже розглядає модель балансу влади як «класичну парламентську систему» та окреслює такі елементи її можливої реалізації:

- 1) Виконавча влада поділяється на кабінет і главу держави;
- 2) Кабінет бере на себе політичну відповідальність перед парламентом;
- 3) Право розпуску парламенту виступає механізмом взаємозалежності та взаємовпливу законодавчої та виконавчої влади в політичному процесі.

Сьогодні багато інших вчених визнають, що баланс факторів (законодавчої та виконавчої), який наголошує на владі, є важливим показником справжньої парламентської системи, звертаючи особливу увагу на фактичні практики та традиції організації влади в окремих державах. Зокрема, Основний закон Німеччини наділяє федерального канцлера найбільшими повноваженнями. Федеральний канцлер визначає «основні напрямки політики і відповідає за її реалізацію». Тобто у ФРН виконавча влада є незалежною від законодавчої та контролюючого парламенту. Такий тип парламентського правління є перешкодою для парламентського деспотизму. Штерн, відомий німецький політолог, пояснив, що німецький парламент має «останнє слово» у виборі федерального канцлера чи ухваленні законів, а уряд має «перше слово» у плануванні та політичному плануванні.

Принцип розподілу та взаємного контролю між різними гілками влади становить базове розуміння та теорію розподілу влади як основи функціонування американської політичної системи, особливо організації або розподілу влади між гілками влади (Конгрес, Президент і Верховний суд) у сфері політики Реалізація технічних правових аспектів. Для засновників американської держави аксіомою було те, що єдність усієї держави (законодавчої, виконавчої, судової) буде передумовою для виникнення тиранії. Тому єдиний ефективний спосіб запобігти тиранії – це використовувати конституційний механізм розподілу влади, який за американських умов може відігравати стабілізуючу роль у системі стримувань і противаг.

Такий інституційний алгоритм розподілу державної влади унеможливорює концентрацію державної влади в одному відомстві, а також призводить до необхідності збалансування інтересів усіх сторін для стабільної роботи державного механізму. Таким чином, існує принаймні два загальні виміри інтерпретації теорії розподілу потужності:

– Як незалежні суб'єкти влади, кожен департамент має контрольні функції по відношенню до двох інших департаментів, що запобігає перевищенню ними своїх повноважень;

– Урядові відомства співпрацюють (взаємодіють) у реалізації державної політики через взаємну відповідальність (взаємне виконання контрольних функцій) у політичному процесі – «колегіальний підхід».

Говорячи про це питання, американський дослідник П. Шейн зазначив, що потреби національної безпеки та автономії особистої адміністрації президента призвели до певних інституційних патологій у президентській владі, особливо в політичному формулюванні та процесі формулювання. Вирішуйте. «Атака на систему стримувань і противаг між 1981 і 2009 роками була справді атакою на усталену культуру конституційних стримувань і противаг», – пишуть автори. Кожна гілка демонструвала дедалі більшу неповагу до інституційного конфлікту між президентом і Конгресом. "

Теорія «раціоналізованого парламентаризму» припускає, що за відсутності головної умови стабільності, тобто сильної парламентської більшості, можливе використання спеціального правового механізму примусу в парламентській системі правління для стабілізації уряду. Тому історично теорія «раціоналізованої парламентської системи» була сформована на основі політичного досвіду країн, де парламентська держава ще не була зрілою і потребувала підтримки стабілізаційних заходів. Пізніше в уряді ідея «раціоналізації» одночасно набула характеру механізму, спрямованого на подолання криз чи нестабільних ситуацій у парламентських системах і навіть набуття (у випадку Франції 1958 р.) конституційних норм.

Елементи «раціоналізації» існують у конституціях багатьох країн, орієнтованих (у деяких випадках) як на формування процесу відставки, так і на процес обрання нового уряду, за умови включення функціональної спроможності уряду. Парламент бере участь у політичному процесі. Зокрема, ґрунтуючись на положеннях Конституції Франції 1958 року, Основного закону Федеративної Республіки Німеччини 1949 року та Конституції Іспанії 1978 року, деякі практики можна узагальнити шляхом аналізу відповідних практик. Одним із вимірів процесу стабілізації (на прикладі підтримки глави уряду) є такі чотири процедури:

- 1) Глава держави проводить консультації з різними парламентськими фракціями щодо кандидатів на посаду глави уряду;
- 2) Глава держави висуває кандидатів на посаду глави уряду;
- 3) затвердження кандидатів на посаду глави уряду абсолютною більшістю голосів членів нижньої палати;
- 4) Глава держави видає указ про призначення когось главою уряду.

Тому концепцію «раціоналізованого парламентаризму» можна розглядати як один із шляхів інтеграції парламенту в політичний процес поряд з іншими практиками парламентської діяльності, відображеними в розвитку західних наукових концепцій. Водночас узагальнення уявлень про форму

парламентської діяльності дає можливість не лише стверджувати про багатоаспектність парламентаризму як явища, а й чітко визначити сутність проблеми її змістовних аспектів, враховуючи, що парламентаризм набуває зі зміни в історичній чи соціально-економічній ситуації мають різні прояви в різних країнах і навіть у межах однієї країни.

Особливості парламентських систем намагався визначити французький дослідник Ж. Бурдо, який, виходячи з конкретних умов реального функціонування політичної системи, виділив такі типи парламентських країн:

- Унітарна або «чиста» парламентська система, що характеризується суверенітетом парламенту;

- Подвійна парламентська система фактично передбачає два центри політичної влади – парламент і уряд:

- парламентські комітети;

- дискусійні панелі.

Українська наука відображає течію парламентаризму, враховуючи специфічні обставини становлення та розвитку українських суспільних процесів, і разом із працями західних вчених зробила вагомий внесок у науковий погляд на парламентаризм.

Слід зазначити, що активне дослідження проблеми парламентаризму українськими дослідниками розпочалося в основному з самого початку проголошення незалежності України, оскільки в концептуальному підході радянської доби саме поняття «парламентаризм» розглядалося як елемент. Організація влади в капіталістичному суспільстві, а не соціалістичному ладі. Серед них представницькі (переважно дорадчі) функції виконує багаторівнева система рад.

У широкому контексті роль парламентаризму в системі державно-управлінських функцій можна розглядати у двох основних аспектах – по-перше, на рівні норм і правил (їх посилення чи виключення), по-друге, на

організаційному рівні – у взаємний Рівень відносин, переважно з владою, а також з різними соціальними групами та категоріями громадян.

Сьогодні парламенти та парламентські системи визначають національні політичні форми правління, типи політичних систем, рівні розвитку громадянського суспільства, утвердження демократії та верховенства права в країнах по всьому світу. Парламент і парламентська система є взаємообмежувальними та взаємозалежними поняттями, але вони не тотожні. Парламент є невід'ємною частиною парламентської системи, без якої не може існувати парламентська система. Однак парламенти можуть існувати і без парламентаризму, характерного для авторитарних режимів. Діяльність парламенту є надзвичайно важливою для комунікації суспільства та виконавчої влади, а також взаємодії з Главою держави, виконавчою та судовою владою. Парламент є основною структурою в механізмі державної влади, яка може протистояти прагненню виконавчої влади постійно отримувати якомога більше влади. З одного боку, це майданчик для протистояння, конкуренції та дискусій між різними силовими структурами та політичними партіями, а з іншого – це публічний майданчик для подолання протиріч, узгодження позицій та досягнення консенсусу. Роль сучасних парламентів істотно змінилася у зв'язку з демократизацією суспільних відносин. У цьому контексті парламентська трибуна часто надається для парламентських слухань, де представники інститутів громадянського суспільства мають можливість реально впливати на розробку національних стратегій і політичних рішень, використовуючи переваги системи стримувань і противаг між інститутами влади та , отже, сприяти встановленню парламентської системи як представницької та найвищого вираження парламентської демократії.

Зміни суспільно-політичної ситуації в Україні з 1990 р., пов'язані зі становленням професійно діючого парламенту, виявили не лише необхідність та ініціативу вітчизняних дослідників осмислити відповідне явище як реальний чинник, а й у цілому. частиною демократичного процесу в країні.

Серед областей вивчення парламентських систем найбільш яскравими є такі області:

- історичний напрям, що ведеться переважно в рамках історичної науки, зосереджуючи увагу на вивченні зародження та розвитку проявів парламентаризму на українському ґрунті;

- Політична, соціокультурна спрямованість, розгляд парламентаризму як явища суспільно-політичного життя та демократичного розвитку. Вагомий внесок у формування цього напрямку зробили багато наукових галузей, зокрема філософія, соціологія, політологія;

- конституційно-правове спрямування, як особлива галузь конституційного права в рамках юридичної науки, спрямоване на розгляд парламентаризму як інституційно формуючого (конституційно визнаного) чинника організації влади;

- публічно-управлінський напрям у науці про державне управління, який започаткував розгляд і дослідження парламентаризму як особливого інституту державного управління.

Слід визнати, що полідисциплінарність та багатовимірність розуміння парламентської системи українськими дослідниками зумовлює і багатоаспектність пояснення цього феномену. Вітчизняна наукова інформація вважає, що парламентська система є дуже широким поняттям, що включає основу організаційних форм державної влади, Методи державного управління, механізми взаємодії парламенту з органами виконавчої та судової влади, системи зв'язку суспільства і держави. Саме так пояснюється парламентська система в сучасних енциклопедичних словниках, особливо в «Політичному словнику» Ю. Парламентська система є постійно діючим законодавчим органом. Близький до цього підхід пропонують упорядники Політичного словника за редакцією М. Головатого та О. Антонюка, в якому поняття «парламентаризм» пояснюється як у вузькому, так і в широкому вимірах. Тому парламентська система у вузькому розумінні вважається представницькою

системою влади зі своїми функціями, головним органом якої є парламент як постійно діючий законодавчий орган. Окрім широкого розтиражування у вітчизняному науковому середовищі, поняття «репрезентативність» фактично науково не обґрунтоване. Згідно з цією концепцією, «представництво» тлумачиться як нерозривно пов'язане і узгоджене із законодавчою владою (парламенту відводиться особлива роль, виходячи з раціональності принципу поділу влади); на відміну від законодавчої влади, адже це сукупність повноважень, довірені народом (або частинами) його обраним представникам і об'єднані на певний термін у спеціальні колегіальні органи (парламент, муніципальна рада) і сама влада в цілому.

Висновок: представництво – це сукупність представницьких прав. Відмінною рисою представницьких установ є вибірковість їх створення та колегіальність здійснення ними влади (форма і спосіб). Можна поділити на місця (і регіони). У конституційному праві розрізняють представництво держави (народу), підприємств, релігій, регіонального та національного рівнів, класів населення [11].

Висновок до розділу 1

1.В роботі досліджено історичні аспекти формування репрезентації. Виникнення представницької влади має еволюційний характер. Дослідження показало, що представництво було інституційним компонентом на різних етапах становлення національних організацій, а процес його розвитку постійно досліджувався науковцями того часу. На основі цих знань посилювалося представництво, а також утверджувалися демократичні принципи та цінності, такі як: правління народу, вільне волевиявлення, рівність, захист громадянських прав тощо. Як і раніше, отримані нами знання також дозволяють ширше поглянути на проблему сучасної представницької влади в Україні та висловити власні бачення щодо її реформування. *Висновок:* Формування

представництва в демократичних країнах визначається досвідом і знаннями. Застосування збройної агресії та насильства є неприйнятними для демократії.

2. Дайте визначення поняття представництва, основними характеристиками якого є вибірковість формування та колегіальність здійснення влади. Відповідно до самої концепції демократії, представництво є інституційною складовою демократичної країни, єдиним джерелом влади є народ, який здійснює владу через державні органи. Вибори є механізмом формування представницької влади. Люди можуть безпосередньо обирати кандидатів у президенти країни, мера рідного міста та інші посади.

РОЗДІЛ 2

ІНСТРУМЕНТИ СТАНОВЛЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ВЛАДИ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮВВАЛЬНОГО ЧИННИКА ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ

2.1 Вибори як інструмент становлення представницької влади у демократичній державі

У міру розвитку та зміцнення політичних систем у різних країнах стає все важче залучити все населення до вирішення проблем загальнонаціонального значення, а в міру зростання чисельності населення це стає неможливим. У цих умовах набула поширення представницька форма народного правління. Для цих організацій більшість національних проблем вирішуються не всіма громадянами країни, а лише окремими їх групами. Останні є повноважними представниками народу, який їх представляє, і приймають обов'язкові для виконання рішення від їх імені.

Група, що представляє все населення держави, створює загальнодержавний орган, який має повноваження виступати від імені всієї держави та приймати рішення, які є обов'язковими для виконання на всій території. Ці представницькі установи називаються парламентом, народними зборами, федеральними зборами, національними зборами, палатою представників, парламентом тощо. Представництво в Україні Верховна Рада України є органом, наділеним повноваженнями видавати державні рішення.

Визначає Верховну Раду України єдиним постійно діючим органом загальнодержавного значення, діючим колегіальним органом із законодавчими повноваженнями, до складу якого входять 450 представників народу України, обраних шляхом таємного голосування (статті 75-76 Конституції).

«У сучасних демократичних умовах вибори можна розглядати як ключовий інструмент і основний прояв національного суверенітету та

політичної волі. Вибори представляють інтереси різних владних груп суспільства, а для громадян це одна з реальних форм політичної участі.

Вибори дають можливість впливати на владу: утримувати або замінювати президента, парламент та уряд, забезпечувати їхню соціальну відповідальність, змінювати політичні лінії тощо»[16].

Згідно з Конституцією України, «носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Держава здійснює владу безпосередньо або через органи державної влади та органи місцевого самоврядування». Пряме волевиявлення громадян є першочерговим регулюючий суспільний розвиток і є вищим рівнем прямого волевиявлення громадян. Втілення Серед них вибори є реальним механізмом формування влади, який сприяє участі громадян в управлінні справами держави та створює умови для подолання відчуження влади громадян. .

Що таке вибори? Це «національний правовий процес, встановлений законодавством, під час якого громадяни голосують за політичну партію або кандидата, за допомогою якого виборчий (представницький) орган або особа обирається шляхом фактичних виборів (інавгурація) – президент, мер, суддя тощо.

Відповідно до Закону України «Про вибори» від 19 грудня 2019 р. ст.1 «Вибори як форма прямої демократії

1. Вибори в Україні є основною формою народного волевиявлення і способом безпосереднього здійснення Українським народом влади.

2. Вибори є вільними і проводяться шляхом таємного голосування на основі загального, рівного і прямого виборчого права» [7].

Таким чином, «вибори є легітимними та реальними лише тоді, коли відбувається конкурентна боротьба між двома чи більше кандидатами чи кількома партіями. Якщо результати виборів будуть проведені відповідно до правил, вони відобразатимуть настрої виборців і напрямок розвитку країни.

Важливим наслідком виборів є відбір політичних лідерів, за допомогою якого громадяни можуть замінити тих, кому не можна довіряти, більш надійними.

Держави здійснюють владу, обираючи людей, які керують країною. При цьому посадовці, обрані народом, не є власниками влади, а виступають управителями для поводження з чужою власністю – невід’ємною владою народу. Тому виборці наймають надійних людей для управління країною, реалізації конкретних планів і вирішення пов’язаних із цим проблем.

В ідеалі виборець визначає стратегію влади. За тактику вирішення найважливіших завдань відповідає демократично обрана влада.

Модель демократичних виборів полягає в наступному: кандидати подають пакет зрозумілих виборцям пропозицій, а виборець, зіставляючи та оцінюючи їх зі своїми інтересами, вирішує, кому віддати перевагу» [16].

Які умови та інструменти забезпечення демократичності виборів?

Демократія визначається як справжня, широка та цивілізована конкуренція індивідів та організованих груп за важливі посади державної влади шляхом регулярних, вільних і чесні вибори, - так записано в Декларації Міжпарламентського Союзу (26 березня 1994 р, Париж).

В умовах сучасної демократії вибори є ключовим механізмом, його політичної волі. Вони також є найважливішим каналом представництва інтересів різних соціальних груп у владі. Кожен повнолітній громадянин має право брати участь у загальних виборах. Для більшості громадян це одна із справжніх форм політичної участі. Вибори дають можливість впливати на уряд: підтримувати або змінювати парламенти та уряди, забезпечувати їх підзвітність громадянам, змінювати політичні лінії тощо.

Вибори, як суспільно-політичне явище, мають як позитивні, так і негативні характеристики. Серед негативних факторів (maup.com.ua) зазвичай виділяють: виборче законодавство недоопрацьоване та потребує постійного перегляду, у деяких випадках до влади приходять лідери з кримінальним минулим, а також склад нового парламенту (maup.com.ua) Краще, тому немає

сенсу проводити нові вибори; люди втомилися від виборів, це «гра» в політичні вибори; світські розваги дорогі; якщо багато програм і партій, виборцям це важко зрозуміти.

Однак найважливішою перевагою виборів є те, що виборча система та її процедури є основними ознаками демократії, які відображаються в таких аспектах:

- усі повнолітні мають право голосу;
- жодна група людей не повинна втратити право створювати партії та висувати кандидатів на виборах;
- усі місця в законодавчому органі займають депутати на конкурсі;
- виборча кампанія має проводитися надійно та чесно (без застосування заходів залякування, без тиску на кандидатів та виборців);
- голосування має бути вільним і таємним; вони підраховуються самостійно і оголошуються чесно, за результатами;
- кандидати, які отримали певну частину голосів, залишаються на своїх посадах до наступних виборів;
- виборчі системи та супутні процеси забезпечують легальність і легітимність влади (державних органів); вказати рівень довіри до політики уряду;
- впливати на стан політичного плюралізму, конкуренції та характер політичної системи; сприяти збільшенню або зменшенню кількості партій; визначити тип взаємовідносин між партіями, які здобули місця у парламенті.

Особливості виборів:

- « легітимація та стабілізація політичної системи, а також легітимація окремих інститутів влади: парламенту, уряду, президента;
- створити ефективну систему представництва, через яку виражаються, збираються та представляють різноманітні інтереси людей;
- мобілізувати суспільство на підтримку суспільно важливих цінностей та вирішення актуальних соціальних проблем;

- формувати волю більшості та вирішувати конфлікти інституційними, мирними засобами;
- злиття різних точок зору та формування спільної волі;
- створення нових еліт; вибори є найважливішим каналом входження громадян до політичної еліти та участі в політиці; під час виборів оновлюється склад правлячої еліти та опозиції, змінюється політичний вплив партій та їх представників.

Найважливішою функцією виборів є «стабілізація або трансформація з метою пошуку оптимального політичного курсу для країни» [5, с 153-157].

За 32 роки незалежності наша країна пережила велику кількість виборів усіх типів – від президентських до місцевих. Їх справді забагато, тому є певна суспільна апатія до всіх виборчих процесів. Нагадуємо, що активна участь у політичному житті громадян – це не право будь-якого громадянина чи жителя демократичної країни, а обов’язок. Але не все так сумно.

Соціологічна група “Рейтинг” оприлюднила результати свого електорально-поведінкового дослідження.

Політолог Костянтин Бондаренко зазначив, що така низька явка зумовлена різними факторами.

По-перше, місцеві вибори традиційно хвилюють наших виборців більше, ніж національні.

Другий пункт – це коронавірус. Через пандемію багато людей вирішили не йти на вибори.

Третій момент – багато людей не знають, за кого голосувати. Причиною низької явки він назвав те, що багато наших виборців взагалі розчарувалися в сучасних партіях і політиках, просто не знали, за кого голосувати, нікому не вірили.

Політолог, звичайно, правий, але я розчарований насамперед у політиках і партіях.

Дійсно, за останні 30 років незалежності нашої країни ми бачили, як багато політиків, політичних партій, місцевих голів та місцевих представників після отримання влади раптом забули про своїх виборців та їхні проблеми. Дуже часто ці обрані політики відкрито й цинічно ставляться до простих людей із презирством. Їх обрали завдяки популізму та маніпуляціям.

Тому можна сказати, що сьогодні існує проблема байдужості людей до політичного життя. Громадяни не в повній мірі реалізували своє виборче право та не виконали своїх обов'язків щодо участі в політичному житті.

Крім того, переважна більшість громадян не в змозі мати просте розуміння політичних партій та кандидатів у депутати Всеукраїнських зборів народних представників через різні причини, такі як брак часу, обмежений доступ до інформації та відсутність аналітичного мислення. розглядати як окрему проблему.

Як серед багатьох кандидатів визначити дійсно цінних кандидатів?

Кандидати лякатимуть нас геноцидом, тарифами, цінами на газ, дратуватимуть популістськими обіцянками, нашвидкуруч створеними телеканалами, релігійними темами та захоплюючими драмами. Політична реклама засліпила людей і продовжує виповзати з комунікаційних інструментів, чат-ботів і каналів YouTube, випадати на відкритому повітрі, як клаптики паперу, і звучати в перервах ваших улюблених телешоу. Головна мета – змусити нас піддатися невинному потоку інформації та потрапити у бюлетень проти найбільш розкрученого кандидата. Як у цьому випадку не стати жертвою агресивних, хитрих політмаркетологів?

Треба трохи придивитися і заглянути під глянцевою упаковкою кандидата. На перший погляд, все складно, так, звичайно, але в першу чергу треба позбутися недобросовісних людей серед них, які б гарні програми вони не писали, за них все одно голосувати не варто.

Ось критерії, за якими виборці перевіряють кандидата перед тим, як читати його план:

Політична імміграція. Зверніть увагу, як часто політики «перекрашуються», змінюють партії чи фракції? Якщо він чи вона веде неорганізовану роботу і довго не затримується в лавах однієї політичної сили, а потім одразу біжить до іншої політичної сили – це серйозний дзвіночок, і це може свідчити про те, що політичної сили взагалі немає. Які політичні переконання кандидатів. Можливо, він просто шукає місце, яке буде зручніше для нього чи його інтересів у певний момент часу. Такі люди нам не потрібні при владі. Перевірити, до якої політичної партії чи фракції належить політик, можна на сайті парламенту. Цей кандидат ніколи в житті нічого не відстоював, і ви не повинні очікувати, що він зробить це за вас.

1. Підставлення в антикорупційних розслідуваннях. Звинувачення у корупції проти політиків можна знайти: у ЗМІ, яким ви довіряєте (можу запропонувати Bihus.Info, Радіо Свобода, Слідство.Інфо, які повністю фінансуються західними донорами), у пошуковому рядку на офіційних сторінках правоохоронних органів (НАБУ, Нацполіція чи Генпрокуратура).

Можливо, звичайно, що звинувачення не закінчиться арештом або взагалі не матиме під собою підстав. Але в більшості випадків корупція та конфлікт інтересів трапляються у фінансових документах.

2. Кодування кнопок. Конституція України вимагає, щоб посадові особи, обрані народом, голосували особисто. Кожен законопроект може бути скасований рішенням Конституційного Суду, як це було з «мовним» законом Ківалова-Колесніченка. Порухення кнопок є ознакою політичної корупції, і ще жодного депутата за це не покарали. Тому ми, виборці, повинні карати. Як? Не голосуйте за кнопкодавів.

3. Відсутність на роботі. Якщо ви не з'явилися на роботу без поважної причини, вас, швидше за все, звільнять. У народних обранців інша історія: вони можуть п'ять років взагалі не відвідувати засідання парламенту, а максимальне покарання за це – зняття прізвища з газети «Голос України». Якщо серйозно, то

представники народу обираються, щоб представляти інтереси своїх виборців. Якщо ви віддали свій дорогоцінний голос за когось, хто зовсім не представляє ваші інтереси, вважайте, що ви даремно витратили свій голос. Я не думаю, що тобі це подобається. Спіймати прогульників можна тут: <https://www.chesno.org/politician/?abs=true>.

4. Заява та спосіб життя. Якщо у політика є маніфест, забитий нулями, але він регулярно їздить на власному Porsche (який потребує бензину та обслуговування) і відпочиває на дорогих курортах – це принаймні привід запитати, для чого людині життя. Якщо немає змістовної відповіді, можливо, немає сенсу давати їй ще один шанс.

5. Голосуйте. Народні обранці обіцяли підтримати скасування недоторканності, але хтось стримався? Політик, який називає себе опозицією, критикує більшість, яка підтримує владу, але голосує синхронно з нею? Такі невідповідності можуть свідчити про те, що виборні посадові особи балакучі та відстоюють лише поверхневі інтереси. Наприклад, як голосують народні обранці, можна подивитися на вже згаданому сайті ВРУ, або на сайті <https://rada4you.org/>.

6. Якщо кандидат тільки починає свою політичну кар'єру, ви захочете ознайомитися з його чи її історією роботи та посадами, які він обіймав. Якщо кар'єра кандидата просувається дуже швидко і він працює на керівних посадах недовго, переконайтеся, що він не має спеціальних знань і не розуміє виробничий процес. Його подальша кар'єра як політика буде подібною, тому що ця людина більше нічого робити не вміє, не має жодної іншої освіти і, швидше за все, така людина є маріонеткою в чужих руках. [29].

Якщо після ретельного розгляду кандидатів на виборні посади за цими критеріями ви все ще не викреслили когось, час ознайомитися з його позицією. програма

Людина, яка хоче взяти владу, повинна мати план дій або хоча б конкретні наміри, що вона планує робити. Якщо в програмі кандидата є лише якісь

патріотичні гасла, схожі на тост за обіднім столом, я вважаю, що голосувати за нього не варто. Крім того, оцінити, чи реалістичні оголошені зобов'язання, чи не порушують заплановані проекти права людини та громадянина, чи узгоджуються зобов'язання з фактичними обов'язками посади, на яку претендує політик (наприклад, кандидат у мери) Міста повинні не зобов'язуючись зупинити війну на сході України, кандидати в народні депутати не повинні планувати будівництво бездротового Інтернету в місті).

За стилем написання програми та цілями та завданнями, обраними в ній, легко визначити, чи людина розумна.

Звичайно, кандидат може найняти фахівця для написання програми, але це недешево, і потрібно запитати, хто спонсорує цю людину.

Аналізуючи вищевикладене, можна виділити три найважливіші вимоги до кандидатів на виборні посади, а саме:

- Добросесність і мораль
- Знання та досвід
- Хто його спонсор?

Перша і друга вимоги залежать виключно від окремих осіб, а третя залежить від третіх осіб і, головне, від чинного виборчого законодавства. Звичайно, ви скажете, що закон гарантує рівні права для всіх, і це правда на папері, але в реальному житті ці вираження рівності відрізняються. Відповідно до нашого звичного розуміння, за нинішньої виборчої системи та її зв'язку з виборами, як виборець, особа, яка бажає балотуватися на державну посаду, потребує великого обсягу інформації, щоб забезпечити своє впізнавання в медіа-просторі та агітаційних матеріалах. фінансові ресурси. Якщо така людина є заможною людиною з власною кар'єрою, то виникає питання, чому вона взагалі вирішила балотуватися і яка її справжня мета? Якщо людина не має власних коштів на агітацію, їй потрібно знайти кошти. Я дуже сумніваюся, що банк надасть кредит на це. Зазвичай такі люди звертаються до третіх осіб (спонсорами є бізнесмени, переважно великі корпорації). Марно очікувати, що

заможна людина пожертвує своє багатство таким чином. Вона може тільки інвестувати. Такі положення сіють насіння корупції на початку представницьких виборів у країні.

Наші реальні політичні партії стали прибутковим бізнесом. Група осіб створила політичну партію, яка, отримуючи державні кошти на власну діяльність та кампанії, також отримувала кошти від фізичних та юридичних осіб. Усі ми неодноразово чули, що місце у виборчому списку партії коштує мільйони доларів. Дайте собі відповідь на запитання – хто стільки платить за місце у виборчому списку, чи буде він представляти інтереси виборців, коли потрапить у парламент? Єдина правильна відповідь - ні!

У реальності нинішньої політичної виборчої системи парламент став елітним клубом для мільйонерів, Мільярдери та їхні послідовники.

Існуючу ситуацію потрібно терміново змінювати. Внести зміни до виборчого законодавства та запровадити відповідальність за невиконання передвиборчого планування.

Але це завдання практично нездійсненне. Єдиним законодавчим органом держави є парламент. Не можна очікувати, що він самостійно та добровільно змінюватиме законодавство, яке буде шкодити його власним членам.

Особливе занепокоєння викликає нерозуміння виборцями необхідності таких змін. Меншість виборців виграє від існуючих процесів поточного політичного життя, тоді як переважна більшість, пам'ятаючи чи не усвідомлюючи, що участь у політичному житті є їхнім обов'язком, а не просто правом, ставиться до цього байдуже.

Але ми, свідомі люди, не маємо права сидіти осторонь і нічого не робити для позитивних змін у нашій країні, бо за нами житимуть наші діти.

Все, що стосується партійної програми, стосується і передвиборчої програми партії. Вкрай необхідно притягнути партію та її лідерів до відповідальності за незавершений план попереднього відбору, згідно з яким усі члени партії будуть позбавлені права балотуватися та притягнуті до

кримінальної відповідальності після того, як план буде подано до парламенту. Лідери партій, сума збитків у цьому випадку становитиме розмір державного фінансування партії та її членів під час перебування в парламенті. Також забороняється фінансування політичних партій за рахунок третіх осіб.

Тому можна запропонувати наступні необхідні зміни в діяльності політичних партій, а саме: 1 – Заборона фінансування політичних партій з будь-яких джерел, окрім державного бюджету, 2 – Притягнення до керівництва партії, яке не виконує стратегічний план. партії через розтрату бюджетних коштів Притягнути до кримінальної відповідальності.

2.3. Роль інституту народного депутата у реалізації представницької влади у демократичній державі

Представники парламенту України не мають права займатися будь-якою оплачуваною діяльністю, крім роботи за заміщенням, крім викладацької, наукової, творчої та медичної діяльності в період невиконання повноважень народних представників. Народні представники зобов'язані дотримуватись інших вимог та обмежень, встановлених законом» [14]. Як ми бачили, особа, обрана народним представником згідно з чинним законодавством, є недоторканою, якщо ця особа має дієздатність і здібності та не вчиняв кримінального правопорушення, тому не може бути звільнений з посади, наданої йому виборцями Як говорить відоме прислів'я: Головне в автобус сісти, а на станцію все одно приїдеш. Так само і з народними обранцями України. Можна бути тричі ідіотом, тричі неробою і тричі неробою.

Ми бачили багато прикладів ідіотів у парламенті, які на запитання: «Як ви проголосували за той чи інший законопроект», відповідали: «Я якось натиснув зелену кнопку і все». Все просто». Є приклади. це на кожному парламентському засіданні, незалежно від того, чи людина одягнена як справжній ідіот, чи в дорогому костюмі.

Ще одна категорія депутатів – ті, хто все знає. Але їхні знання специфічні і вказують не в тому напрямку. Як я писав вище, їм потрібно зайнятися тими грошима, щоб потрапити в парламент, і це має бути на користь їм самим і дуже «поважним людям».

Проблема нашої парламентської системи полягає в тому, що, як і будь-яка демократія, парламент є єдиним законодавчим органом, і якість його роботи безпосередньо залежить від інтелекту його членів.

Якість законів, прийнятих нашими обраними посадовими особами, сприяла тому факту, що коли наша країна здобула незалежність у 1991 році від найперспективнішого та заможного регіону колишнього Радянського Союзу, вона також була ядерною державою та опинилася у стані війни 30 років потому. Економіка нашої країни погана, інвестиційне середовище не витримує жодної критики. На мій суб'єктивний погляд, наша країна перетворилася на колодязь для відмивання грошей і перекачування коштів у кишені окремих осіб. Все може бути нічим, але це або бюджетні долари, з яких ми платимо податки, або це зовнішні шматочки, до яких ми з вами знову повинні звернутись. Наш парламент ухвалив український закон, який дозволяє продаж землі сільськогосподарського призначення. Що це означає? Українську землю, на якій ми вирощуємо сільськогосподарську продукцію, можна легально продати міжнародній компанії, яка прийде до нас не як інвесторів і партнерів, а як господарів, які вимагають від нас, «людей», лише дешевої робочої сили. Коли прийде новий господар, чим бідніші ми будемо, тим краще йому буде. Гасло в.о. народного депутата – ми незалежна держава і маємо можливість самі собі радити в економічній сфері, Ми не допустимо стороннього управління. що саме це? Зовсім навпаки. «Еліта» навіть пропонувала людям продати своїх собак, щоб заплатити за комунальні послуги. Продайте члена сім'ї, продайте свою молодшу дитину, тому що власники тварин ставляться до них як до власних дітей. Або подумайте про дітей другосортної країни, парламент якої ви представляєте. Поясніть мені – це цинічно, безглуздо чи просто жарт?

Стратегічні помилки керівництва країни призвели до гострого дефіциту професійних талантів. Такі фахівці в нашій країні є, наша країна є однією з країн з найвищим рівнем освіти в світі, але навіть таких фахівців не знайти. Є досить відомі бізнесмени, які не зацікавлені працювати в державному секторі через репутаційні ризики.

На вищі керівні посади в нашій країні призначають аутсайдерів у певних галузях, які не мають уявлення про те, як працює і повинен працювати зв'язок. В нашій державі процвітає корупція, бо керівників призначають лише з однією метою – підписувати документи, і чим менше вони розуміють – тим краще для всіх.

Ми також свідомо впливаємо на виконавчу гілку влади. Законодавча і виконавча влада повинні перевіряти одна одну. Але такого контролю не варто очікувати, якщо представники народу мають низьку обізнаність і нерозуміння політичних та економічних процесів. Виконавча влада належить особам, призначеним представниками законодавчої влади. Всі вони або не знають, в якому напрямку рухатися, або всі люди, яким цікаво, з чим ми зараз маємо справу.

Тепер ми маємо розглянути обставини, за яких закінчується термін повноважень представника.

«Повноваження народних обранців припиняються достроково за таких обставин:

- 1) Особиста заява про підписання змінної довіреності;
- 2) обвинувальний вирок набирає законної сили;
- 3) визнані судом недієздатними або безвісно відсутніми;
- 4) втрата громадянства або виїзд на постійне місце проживання за межі України;
- 5) Смерть (statelaw.pp.ua)
- 6) Порушення принципу, згідно з яким обов'язки представників не повинні поєднуватися з іншими видами діяльності» (www.dcaf.ch)» [14].

Народні обранці не несуть відповідальності за результати власної роботи та виконання плану попереднього відбору.

З одного боку, принцип недоторканності представника народу, який може бути необхідний для запобігання маніпулятивним впливам на нього, перекручений у прояв поблажливості.

Тому ми вважаємо, що парламентську систему можна поділити за такими ознаками:

- 1-Обраний на 5 років;
- 2- Бути недоторканим;
- 3 - Ні за що не відповідає.

Водночас ми вважаємо, що в ефективній реалізації своєї влади є такі проблеми: по-перше, безкарність, по-друге, безвідповідальність, по-третє, особиста зацікавленість у збагаченні.

Єдиним органом в Україні, відповідальним за контроль за дотриманням прав людини, є Уповноважений Верховної Ради України.

Як відомо, відповідно до Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Сферою дії закону є відносини між особами та громадянами, що виникають із реалізації прав і свобод між громадянами України (незалежно від місця їх проживання), іноземцями, які проживають на території України.

Дія цього Закону поширюється також на відносини, що виникають між юридичними та фізичними особами публічного права, між фізичними особами, які проживають на території України, та між фізичними особами та особами без громадянства. Органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами передбачено окремі законодавчі положення щодо дотримання Конституції, прав людини, громадянина і свобод.

Метою парламентського омбудсмена є:

1) захищає права і свободи людини і громадянина, передбачені Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

2) суб'єкти, зазначені у статті 1, дотримуються і поважають права і свободи людини і громадянина, статті 2 цього Закону;

3) запобігає порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяє їх поновленню;

4) сприяти приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина на відповідність Конституції України та міжнародним стандартам у цій сфері;

5) удосконалювати та розвивати міжнародне співробітництво у сфері захисту прав людини, прав і свобод громадянина;

6) у здійсненні прав і свобод не допускаються будь-які форми дискримінації;

7) Підвищення правової обізнаності людей та захист особистої конфіденційної інформації.

Уповноважені особи здійснюють свою діяльність незалежно від інших державних органів і посадових осіб. Діяльність Уповноваженого доповнює існуючі заходи щодо захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина, не порушує ці заходи та не потребує контролю за повноваженнями державних органів з метою забезпечення захисту та відновлення прав і свобод, які вже захищені конституцією. перерва. вторглися

У разі припинення або розпуску Верховної Ради України (саморозпуску), введення воєнного стану повноваження Уповноваженого не можуть бути припинені чи обмежені. Правовий чи військовий надзвичайний стан в Україні[15].

Висновок: Відповідно до вимог чинного законодавства обмеження щодо уповноважених представників аналогічні обмеженням щодо представників народу України. Повноваження уповноваженого представника досить широкі.

Він має багато прав, але «карається за невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, що передбачає накладення штрафу на посадових осіб» – громадян, які є суб'єктами корпоративної діяльності, що порушують український закон про права людини. вимоги Верховної Ради України. Дотримання законодавства про права людини 1700 грн - 3400 грн [15]. Враховуючи таку відповідальність, я вважаю, що захист прав людини в нашій державі лише умовна справа.

Контроль за дотриманням прав людини адміністрацією та її посадовими особами здійснюють уповноважені ВРУ. Але немає жодного органу, який контролює роботу парламентаріїв і оцінює їх етичність, ініціативу та порядність.

2.3 Парламент та його функції у здійсненні представництва як фактор формування демократичних державних інститутів

Парламент є вищим законодавчим органом країни. Парламент є виборним органом. За понад 30 років суверенного правління в Україні існували різні виборчі системи.

Питання юридичної відповідальності Верховної Ради України тривалий час залишалося недослідженим в українській юридичній науці. У наукових працях вітчизняних вчених загалом розглядаються окремі питання юридичної відповідальності Верховної Ради України, але через загальну ситуацію юридична відповідальність Верховної Ради України ніколи не набувала широкого висвітлення в українській державно-правовій системі. .

І це не дивно, оскільки представники народу не несуть юридичної відповідальності за результати своєї роботи в парламенті. Об'єднання 450 таких осіб у колегіальний орган ні в якому разі не може створювати ні колективної, ні тим більше індивідуальної відповідальності цього органу та його членів.

Парламент, як законодавчий орган і представник народу, несе лише моральну відповідальність перед українським народом, іншими словами, не несе жодної відповідальності.

Існує поширена думка, що безкарність породжує всюдозволеність. Ця мудрість ніколи не знайшла повного відображення в українському парламенті.

Давайте відступимо назад і нагадаємо, як і раніше, хто в парламенті. Великі бізнесмени, олігархи та їх протеже, а також жменька випадкових людей. Наприкінці 1990-х і в 2000-х роках до парламенту свідомо обирали людей, яким потрібно було отримати імунітет від кримінального переслідування та захищати інтереси свого бізнесу чи бізнесу «потрібних» людей.

Неважко передбачити, які закони будуть прийняті в умовах безкарності. Найвідоміші приклади включають закон про диктатуру Януковича та новий український закон про житлово-комунальні послуги. Тому майже в кожному законі можна знайти те, чого взагалі не повинно бути, або те, що конче необхідно. Ми вважаємо, що інтерес деяких людей до цієї редакції закону можна побачити неозброєним оком між рядками цих законів.

Ми вважаємо, що парламент є центром корупції. Цю ситуацію необхідно якомога швидше виправити.

У демократії має існувати чітка та ефективна система стримувань і противаг. Президент має контролювати парламент і навпаки. Ми не можемо забувати про участь судової системи в цьому процесі. Влада не повинна бути зосереджена в одній установі.

У нашій країні є тільки два повноваження президентського контролю, передбачені законом: «вето» і «вето» за статтею 10, якщо парламент погано виконує свою роботу. «Відповідно до статті 90 Конституції України Президент України має виключне право розпустити Верховну Раду у таких випадках:

1) Верховна Рада України протягом місяця не утворила депутатського об'єднання фракцій відповідно до статті 11. статтю 83 цієї Конституції;

2) Український Кабінет Міністрів не був створений протягом шістдесяти днів після відставки українського Кабінету;

3) Загальні збори акціонерів не проводяться протягом тридцяти днів після чергових зборів.

Рішення про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України приймається Президентом України за погодженням з Головою Верховної Ради України, його заступником та керівниками фракцій Верховної Ради України.

Права депутатів Верховної Ради України, обраних на позачергових виборах, проведених після дострокового припинення повноважень Президента України, не втрачаються протягом одного року в нинішньому складі Верховної Ради України. з дня його обрання.

Протягом останніх шести місяців повноважень Верховної Ради України Президент України або Президент України не можуть достроково припинити повноваження Верховної Ради України» [17].

Українське законодавство не передбачає добровільного розпуску парламенту, але депутати мають повноваження приймати таке рішення. Тому деякі діючі депутати заговорили про саморозпуск парламенту, а В.Балога навіть був ініціатором проекту постанови ВРУ 2014 року про саморозпуск. Але такого в сучасній історії України не було. Це яскраво свідчить про те, що якщо людину обирають депутатом, то зазвичай людину влаштовують і політичні, і матеріальні аспекти життя. Поодинокі заяви депутатів про розпуск парламенту є нічим іншим, як політичною маніпуляцією.

Але є й випадки, коли депутати добровільно втрачають статус народних представників. Якщо аналізувати причини відмови в авторизації, то я б акцентував увагу на таких моментах:

- стан здоров'я;

- ЕТН, якщо особа приймає таке рішення внаслідок протесту проти дій в Зборах або усвідомлення того, що діяльність депутата не має нічого спільного зі звичайним способом життя посадовців, обраних народом. ;

– політичне рішення – це коли потрібно скласти мандат, щоб провести в парламент іншу «більш потрібну» людину.

Перераховані причини є проявами психічної або фізичної слабкості людини, які, в свою чергу, дуже згубні для суспільства. По-перше, держава витрачає великі кошти на процес обрання людини, і якщо такий представник буде обраний за мажоритарною системою, то для проведення позачергових виборів у цьому мажоритарному окрузі потрібно буде брати додаткові витрати з державного бюджету. По-друге, це марна трата часу на пристосування новообраних до реалій парламентського життя.

Це свідчить про те, що до парламенту потрапляють випадкові люди, за винятком випадків, коли мандати складаються за станом здоров'я.

Наше спостереження спрямоване не на визначення та функції парламенту, які добре відомі всім, принаймні, хто цікавиться українським політичним життям, а на якість його складу, який є інструментом обрання Президента України. Парламент, якість прийнятих законів, прояви корупції в парламенті та інтерес деяких до конкретних законів.

Проблема якості парламентського складу полягає, по-перше, у чинній виборчій системі, по-друге, у недосконалості чинного законодавства, по-третє, у відсутності моральної відповідальності учасників політичного процесу.

Висновок 2 розділу

1. У цьому розділі вивчаються принципи представницьких систем, таких як вибори, народні представники та парламенти, порядок, у якому посадові особи, обрані народом, потрапляють до парламенту, а також такі питання, як виборчий процес і представницька робота. сила.

2. Концепція виборів як основного елемента представництва в демократіях, інституту представників народу та їх ролі в реалізації представництва в демократіях, а також парламенту та його функціонального представництва в реалізації демократій як інституційних факторів у демократіях, а також Наступні функції та характеристики виборів як механізму формування представництва.

Вибори виконують найважливішу функцію - це трансформація політичної системи для пошуку оптимальної політичної лінії для країни. Вибори впливають на уряд: вони зберігають або замінюють парламент і президента, забезпечують їх підзвітність і змінюють політичний процес у країні. За допомогою виборів народ обирає уряд, який керуватиме країною наступні п'ять років, і його стратегію дій.

3. Метою Колегії Народного Представника є надання народу можливості здійснювати свою владу. Народні обранці є законними представниками виборців і мають представляти інтереси виборців, забезпечувати захист прав і свобод громадян. Ми визначили якості, якими мають володіти народні обранці: чесність, відданість справі, професіоналізм, порядність. Його діяльність має бути спрямована на політичний, соціальний та економічний розвиток країни та добробут її громадян.

4. Парламент, як єдиний законодавчий орган країни, є інституційною складовою демократичної країни. Його функція полягає у формуванні політичних, економічних і соціальних процесів у країні. Парламент відповідає за формування виконавчої влади, призначення та затвердження кандидатів у кабінет Міністри міністерств і відомств України забезпечують виконання вимог чинного законодавства та є учасниками системи стримувань і протипаг між гілками державної влади.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ВЛАДИ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮВАЛЬНОГО ЧИННИКА ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ

3.1 Сучасні світові практики формування представницької влади.

У розвинених і слаборозвинених країнах світу існують різні виборчі системи.

Виборчі системи та парламенти Сполучених Штатів Америки та Великої Британії могли б бути окремою ланкою. Це приклади двох світових держав з довгою історією в цьому питанні, що є позитивним. Успіх їхніх систем не є миттєвим, і законодавство їхніх країн часто змінюється під впливом певних політичних і соціальних процесів у суспільстві. У такому делікатному питанні громадянства неможливо прорахувати всі ризики.

Розглянемо нюанси виборчої системи та роботи Конгресу в Сполучених Штатах Америки.

Згідно з відомими фактами з підручників політології, Конгрес Сполучених Штатів Америки складається з двох палат: Сенату та Палати представників.

Сенат США — верхня палата Конгресу Сполучених Штатів. Протягом ста років після прийняття Конституції сенатори обиралися законодавчими зборами кожного штату в особі (portal.iapm.edu.ua). Після прийняття Сімнадцятої поправки до Конституції в 1913 році почалися прямі вибори сенаторів.

Сенат США складається зі 100 членів. Відповідно до ст. Стаття 1 Конституції США передбачає обрання двох представників до Сенату. Сенатори обіймають 6-річний термін. Вибори до Сенату відбуваються на основі рівного представництва штатів.

Сенат проводить проміжні вибори кожні два роки (парні роки), після чого одна третина членів оновлюється. У штатах, де вибори в сенатори проходять окремо, неможливо обрати двох сенаторів одночасно. Тому дві третини Сенату завжди складаються з людей із законодавчим досвідом.

Вимоги для того, щоб стати членом Сенату, — мати вік не менше 30 років, бути громадянином США не менше дев'яти років і постійно проживати в штаті, в якому вони обрані.

Формально голова Сенату вважається віце-президентом Сполучених Штатів.

Сенат має багато виключних повноважень - ратифікувати міжнародні договори, затверджувати призначення президентом послів та інших високопосадовців, ініціювати податкові закони, здійснювати імпічмент посадових осіб, включаючи президента, і, за певних умов, обирати президента Сполучених Штатів.

Палата представників Сполучених Штатів — нижня палата Конгресу США. Створюйте та ухвалюйте закони, які діють у всій країні (чинність законів, ухвалених Палатою представників, вимагає згоди Сенату та Президента).

Кожен штат США представлений у Палаті представників пропорційно чисельності населення цього штату. Незалежно від кількості жителів того чи іншого штату, Конституція гарантує їм право мати хоча б одного члена Палати представників. Найбільш густонаселеним штатом є Каліфорнія - в ньому 53 конгресмена, а в таких невеликих за чисельністю населення штатах, як Монтана, Делавер, Південна Дакота, Аляска, Північна Дакота, Вермонт і Вайомінг – лише по одному представнику. Ці представники називаються «членами палати всіх штатів». Кожен представник штату обирається на два роки і може бути переобраний необмежену кількість разів. З 1911 р. Палата представників складалася з 435 представників. Конгрес залишає за собою право змінювати кількість місць у Палаті.

Кожні десять років проводиться перепис населення, за його результатами перерозподіляються місця в Палаті представників.

Вимоги до членів Палати представників: бути не менше 25 років, бути громадянином США не менше семи років і постійно проживати в штаті, в якому вони обрані. Президент є спікером, який обирається від партії більшості.

Повноваження Палати представників і Сенату. Обидві палати парламенту мають повноваження ініціювати закони з будь-якого питання, окрім податкових і фінансових законопроектів (які є виключним правом Палати представників).

Кожна палата може і успішно голосує проти законопроектів іншої палати. Наприклад: Сенат не може приймати фінансові або податкові законопроекти. Натомість Палата представників може пропонувати поправки, які змінюють його зміст. У цьому випадку для реалізації закону був створений погоджувальний комітет, до складу якого увійшли представники Палати представників і Сенату. Вона повинна знайти компроміс, який задовольнить обидві сторони.

Відповідно у сената є власні повноваження, такі як: право більшістю в дві третини голосів парламентарів затверджувати кандидатури Президента на посади вищих посадових осіб федерального уряду, а також затверджувати будь-які угоди. Негативна реакція однієї з палат призупиняє дії виконавчої влади.

У разі імпічменту урядовців Палата представників має виключне право висунути звинувачення в імпічменті. Такі звинувачення призводять до офіційного слухання в Сенаті для визначення ступеня провини чиновників. У разі встановлення особа, яка займає державну посаду, відсторонюється від неї.

Дві палати Конгресу формально рівні, але кожна має особливі здібності та по-різному представляє народ країни.

Британський парламент є незалежним законодавчим органом. Він був заснований в 1265 році. Він складається з двох палат: палати громад і палати лордів. Палата громад є нижньою палатою британського парламенту. Членами Палати громад можуть бути особи віком від 21 року, але можуть бути іноземці,

члени Палати лордів, державні чи військові цивільні службовці, англіканські священнослужителі, особи, які відбувають покарання за державну зраду, психічно хворі, банкрути та особи, визнано винним чесними методами.

Члени Палати громад обираються на п'ятирічний термін і обираються за мажоритарною системою шляхом прямого та таємного голосування відносною більшістю голосів. У Палаті громад 650 депутатів.

Основою організації та діяльності Палати громад є партійна структура.

Діяльність Палати громад насамперед спрямована на прийняття законів і контроль за діяльністю уряду.

Політичний нейтралітет, високі зарплати та пенсії є гарантією незалежності спікера. Головним завданням спікера Палати громад є спілкування між монархом і Палатою громад.

Палата лордів (палата перів і вищого духовенства) — верхня палата британського парламенту. Палата лордів складається з довічних перів (після першого етапу конституційної реформи в листопаді 1999 р. майже всі спадкові пери були позбавлені своїх місць у Палаті лордів, за винятком 92 спеціально обраних), спадкових виборних перів, суддів. Палати лордів – апеляційні судді та «духовні вчителі» – два архієпископи та 24 єпископи англіканської церкви. Чисельний склад Палати лордів може змінюватися залежно від зміни кількості довічних перів, загальна кількість яких не фіксується законом. Палата лордів діє безкоштовно і виконує законодавчі та регулятивні функції.

Палата лордів має право призупинити законопроект лише на один рік (Палата громад може легко подолати вето більшістю голосів на наступній сесії) і може фінансувати законопроект лише на один місяць.

Контроль палати лордів виявляється в організації «Днів уряду» та створенні спеціальних комітетів для розгляду конкретних питань, пов'язаних з діяльністю уряду. Після прийняття Закону про конституційну реформу 2005 року судовий контроль було передано до Верховного суду.

Подібне порівняння можна провести між парламентами Сполучених Штатів Америки та Сполученого Королівства. Обидва мають дві палати, причому основні законодавчі функції належать нижній палаті. Закон вважається набраним після його схвалення нижньою та верхньою палатами парламенту та президентом або монархом країни.

Її депутати обираються за мажоритарною системою, а не як в українському парламенті. Основна палата - це нижня палата, яка займається законодавчою роботою, а верхня палата має більш координаційні функції. Але депутати обираються прямим голосуванням, і, на мою думку, в Україні цей спосіб не працює через вищезазначені обставини.

Важко уявити, що за позитивних прикладів Сполучених Штатів Америки та Великої Британії будь-яка інша країна мала б намір зробити гірше своїм громадянам. Парламентські системи в цих двох країнах досить поширені та ефективні, то чому інші країни не переймають досвід цих двох найрозвиненіших країн?

Є кілька причин. По-перше, політична система країни. В Україні центр не має самостійного територіального суб'єкта зі своїм парламентом і законами. По-друге, історичний аспект існування того чи іншого національного парламенту, збереження культури спільноти. По-третє, є елемент корупції, тому що це комусь дуже вигідно.

Особливої уваги заслуговує система непрямих виборів Президента Сполучених Штатів Америки. Система характеризується прямим голосуванням за кандидатів у президенти виборцями, обраними громадянами США. Важко відповісти, що саме призвело до запровадження цієї системи виборів президента. Можливо, це відбувається з тієї самої причини, з якої існує наша країна, а саме – нездатність громадян зробити зважений вибір, коли справа доходить до голосування. Тому ми вважаємо, що непрямі виборчі системи можуть вирішити проблему «правильного» вибору.

Те, що ми хочемо запровадити в нашій країні, – це багатоступенева система непрямих парламентських виборів.

3.2 Інструменти вдосконалення організаційних, правових та етичних процесів здійснення представницьких прав в Україні.

Українська парламентська система є прогресивною за своєю конструкцією, але недосконале законодавство в законодавчій сфері призвело до того, що сучасний український парламент став центром корупції з причин, які я описав у попередньому розділі.

Насамкінець, необхідно притягнути до кримінальної відповідальності депутатів, якщо вони виконують 70% або менше своїх передвиборчих планів, і надалі заборонити балотуватися до парламенту повторно. По-перше, це стосується лідерів партій.

Якщо прийняті закони завдають певної шкоди державі в цілому або окремим громадянам, вони також повинні нести кримінальну відповідальність за результати власної діяльності.

З ухваленням таких змін до Кримінального кодексу з'явиться можливість підвищити свідомість парламентарів та якісно змінити склад парламенту, адже лише свідомі люди зі своїми ідеями можуть внести позитивні зміни в державу, яка увійде в парламент. Політичні партії перестануть існувати як комерційні підприємства і стануть суто політичними асоціаціями. Багаті люди та великі бізнесмени не зацікавлені бути обраними до парламенту через можливість кримінального переслідування. Наразі ці особи звертаються до парламенту, шукаючи захисту чи просування свого бізнесу, а також імунітету.

Нарешті зняти кримінальну недоторканність з депутатів ВСНП. Також необхідно закріпити нові норми в Законі «Про статус народних представників України», які б регулювали діяльність та професіоналізм народних обранців. Якщо ці норми не виконуються, народного представника потрібно позбавити

посади, а на його місце прийти новий народний представник, оскільки втрачати час до закінчення повноважень народного представника недобре для України. Люди.

Щодо механізму виборів народних обранців я вношу такі пропозиції. У першому турі представники громади обираються більшістю і, як і присяжні, отримують необхідні заходи для перевірки політичних знань, чесності та професіоналізму. Такі представники звільняються від посадових обов'язків на час передвиборної кампанії та отримують гідну депутатську заробітну плату зі збереженням середньомісячної заробітної плати. Попередньо відібрані делегації фінансуються повністю з державного бюджету. Слід попередити представників про кримінальну відповідальність за зв'язки з впливовими бізнесменами, олігархами, колишніми чи діючими політиками тощо.

Представники, обрані в першому турі, на певний час вільні від зовнішнього впливу. Через дебати та обговорення ми разом перевіряємо кандидатів для другого туру представництва. Протягом цього часу вони оцінюють добросовісність кандидатів, знання суспільно-політичних, економічних і соціальних процесів, професіоналізм кандидатів у професійній діяльності. Під час обрання депутатів у другому турі необхідно оцінювати професійну діяльність, що висуватиме підвищені вимоги до професіоналізму кандидатів у народні обранці при обранні депутатів.

Представники другого туру в період передвиборчої кампанії будуть звільнені від основного місця служби зі збереженням середньомісячної заробітної плати, а також отримують гідну заробітну плату для представників другого туру.

Представники другого туру мають такі ж обов'язки, як і представники першого туру.

У першому турі обирається представник від району, у другому – представник від області. Делегати першого та другого турів не повинні бути

членами політичних партій, бути звинуваченими в корупції та мати серйозне минуле.

Представники, обрані у другому турі, повинні бути вільними від стороннього впливу під час підготовки до виборів парламентарів. За цей час вивчають склад політичної партії, її платформу тощо. Делегати другого туру не будуть вносити партіям жодних пропозицій щодо вдосконалення програми чи заміни того чи іншого кандидата в партійному списку.

Після завершення цієї роботи, яку вони проводять разом через дискусії та дебати, другий тур депутатів обирає партії за пропорційною системою. Партія, яка проходить до парламенту, повинна отримати 2 або більше голосів у другому турі представництва.

Партії, серед членів яких є люди з негативною репутацією, ризикують втратити голоси делегатів, оскільки кожен кандидат на представництво в партійному списку ретельно перевіряється та вивчається.

На мій погляд, ключем до потрапляння людей до парламенту є їхній професіоналізм, знання та чесність, а не здатність перелазити через барикади з немитим списом, їсти бруд на камеру чи вступати в жорстоку бійку.

Звичайно, знаючи менталітет нашого народу «все можна вирішити» та «все можна продати», за допомогою нинішніх політичних партій до парламенту потрапляють люди з особистим поглядом на політичні та економічні процеси в країні, але з президент країни як їхній гарант За верховенства права таких людей скоро ліквідують.

Демократії засновані на принципі представництва. Громадяни кожної країни не можуть і не повинні розуміти на достатньо високому рівні перипетії політичного життя та нюанси макроекономіки. Громадянин може обирати лише тих представників, яких він особисто знає тривалий час і яким він цілком довіряє та довіряє їхнім знанням і чесності. Потім за допомогою виборчої системи держава доносить до життя бажання простих громадян. Сильна,

легітимна та процвітаюча країна для кожної політичної партії та кожного парламентарія, який представляє інтереси народу.

Виборчий процес має повністю фінансуватися з державного бюджету. Через зменшення попиту на партійну рекламу стороннє фінансування політичних партій втратить сенс, а ще краще – заборонити таке фінансування, як і партійні пожертви.

Підсумовуючи, під час обрання членів слід покращити наступні моменти:

З точки зору виборчого процесу - відбудуться два тури виборів депутатів, обраних політичними партіями за відкритими списками за пропорційною системою;

У законодавчому полі запровадити кримінальну відповідальність за невиконання політичної програми, зняти недоторканність з народних обранців, а тих, хто неналежним чином виконує службові обов'язки, позбавити посади народних обранців.

У цьому розділі ми аналізуємо парламентські виборчі системи світових демократій, зокрема Сполученого Королівства та Сполучених Штатів Америки. На основі цих систем український парламент розробив власну виборчу систему, спрямовану на подолання корупції та підвищення якості самого парламенту.

Висновки до розділу 3

1. Визначено та проаналізовано виборчі системи країн-лідерів економічного та політичного розвитку. З'ясувалося, що виборча система парламентів США та Великої Британії є прямими виборами кандидатів. На відміну від системи президентських виборів у Сполучених Штатах Америки, громадяни цих країн можуть голосувати за кандидатів у Конгрес без допомоги посередників. Громадяни обирають Колегію вибірників, яка потім обирає президента країни. Ми вважаємо, що це більш прогресивна і збалансована система. Наша пропозиція полягає в тому, щоб виключити одну систему (прямі

вибори) із системи виборів до Верховної Ради України та вдосконалити другу систему (непрямі вибори).

2. Електоральні настрої та середні політичні та макроекономічні знання українського народу, право голосу в період передвиборчої кампанії та під час голосування, а також недосконалість чинного законодавства, зокрема відсутність парламентарів, політичних лідерів, будь-чого іншого. ніж моральна відповідальність за невиконання передвиборчих планів, безкарність і потурання, якість прийнятих законів та вплив великого бізнесу на роботу парламентарів та її результати. і те, що сучасний український парламент став центром корупції в Україні. Зазначені чинники ми визначаємо як основні проблеми формування, існування та якості роботи українського парламенту. Ми пропонуємо кілька критеріїв, за якими можна навчитися не помилятися, обираючи того чи іншого кандидата чи ту чи іншу партію.

3. Усі наведені дослідження мають особливе значення для післявоєнної відбудови нашої країни. Якщо роботу представницьких органів влади буде збережено в довоєнному стані, зовнішні партнери за дуже короткий час віддаляться від України, що призведе до повного розвалу нашої країни.

Для цього ми розробили нову систему виборів до українського парламенту. Це прямі вибори у два тури представників, які обираються кожною політичною партією за пропорційним відкритим списком.

Ми вважаємо, що ця система може позитивно трансформувати представництво та ліквідувати корупцію в країні за умови заборони будь-якого фінансування політичних партій поза державним бюджетом, удосконалення законодавчої бази та дотримання верховенства права в країні.

ВИСНОВКИ

Під час кваліфікаційної перевірки було сформовано багато практичних і теоретичних аспектів щодо вдосконалення системи виборів кандидатів у народні депутати України з метою підвищення якості майбутньої роботи. Висновки відображаються у висновку.

1. Досліджено виникнення та формування представницьких прав. Виникнення представницької влади має еволюційний характер. Дослідження констатують розвиток представництва як інституційно-формуючого чинника національних організацій на різних етапах їх розвитку. Вчені того часу продовжували вивчати його формування. На основі цих знань посилювалося представництво, а також утверджувалися демократичні принципи та цінності, такі як: правління народу, вільне волевиявлення, рівність, захист громадянських прав тощо. Як і раніше, отримані нами знання також дозволяють ширше поглянути на проблему сучасної представницької влади в Україні та висловити власні бачення щодо її реформування. Висновок: Формування представництва в демократичних країнах визначається досвідом і знаннями. Застосування збройної агресії та насильства є неприйнятними для демократії.

2. Дано визначення поняття представництва, основними характеристиками якого є вибірковість формування та колегіальність здійснення влади. Відповідно до самої концепції демократії, представництво є інституційною складовою демократичної країни, єдиним джерелом влади є народ, який здійснює владу через державні органи. Вибори є механізмом формування представницької влади. Люди можуть безпосередньо обирати кандидатів у президенти країни, мера рідного міста та інші посади. На всі інші посади народ обирає кандидатів через своїх представників, які уповноважені призначати експертів на посади виконавчої влади під час парламентських виборів.

3. Розкрито поняття виборів як основного елемента представництва в демократичній країні, системи народних представників та їх роль у здійсненні

представництва в демократичній країні, а також парламенту та його функції в реалізації права представництва в демократичній країні. демократична країна як інституційний елемент демократичної країни, а також наступні функції та характеристики виборів як механізму формування представництва.

Вибори виконують найважливішу функцію – це трансформація політичної системи для пошуку оптимальної політичної лінії для країни. Вибори впливають на уряд: вони зберігають або замінюють парламент і президента, забезпечують їх підзвітність і змінюють політичний процес у країні. За допомогою виборів народ обирає уряд, який керуватиме країною наступні п'ять років, і його стратегію дій.

Метою колегії народних представників є надання народу можливості здійснювати свою владу. Народні обранці є законними представниками виборців і мають представляти інтереси виборців, забезпечувати захист прав і свобод громадян. Ми визначили якості, якими мають володіти народні обранці: чесність, відданість справі, професіоналізм, порядність. Його діяльність має бути спрямована на політичний, соціальний та економічний розвиток країни та добробут її громадян.

Як єдиний законодавчий орган країни, парламент є інституційною складовою демократичної країни. Його функція полягає у формуванні політичних, економічних і соціальних процесів у країні. Парламент відповідає за формування виконавчої влади, призначення та затвердження кандидатів до складу Кабінету Міністрів України, міністерств і відомств, забезпечує дотримання вимог чинного законодавства та є учасником системи стримувань і противаг між міністерствами. Державна влада.

4. Визначено та проаналізовано виборчі системи країн-лідерів економічного та політичного розвитку. З'ясувалося, що виборча система парламентів США та Великої Британії є прямими виборами кандидатів. На відміну від системи президентських виборів у Сполучених Штатах Америки, громадяни цих країн можуть голосувати за кандидатів у Конгрес без допомоги

посередників. Громадяни обирають Колегію вибірників, яка потім обирає президента країни. Ми вважаємо, що це більш прогресивна і збалансована система. Наша пропозиція полягає в тому, щоб виключити одну систему (прямі вибори) із системи виборів до Верховної Ради України та вдосконалити другу систему (непрямі вибори).

5. Електоральні настрої та середні політичні та макроекономічні знання українського народу, право голосу в період передвиборчої кампанії та під час голосування, а також недосконалість чинного законодавства, зокрема відсутність парламентаріїв, політичних лідерів, крім моральної відповідальності – невиконання передвиборчих планів, безкарність і потурання, якість прийнятих законів, вплив великого бізнесу на роботу парламентарів та її результати. і те, що сучасний український парламент став центром корупції в Україні. Зазначені чинники ми визначаємо як основні проблеми формування, існування та якості роботи українського парламенту. Ми пропонуємо кілька критеріїв, за якими можна навчитися не помилятися, обираючи того чи іншого кандидата чи ту чи іншу партію.

Вищенаведене дослідження має особливе значення для післявоєнної відбудови моєї країни. Якщо роботу представницьких органів влади буде збережено в довоєнному стані, зовнішні партнери за дуже короткий час віддаляться від України, що призведе до повного розвалу нашої країни.

Для цього ми розробили нову систему виборів до українського парламенту. Це прямі вибори у два тури представників, які обираються кожною політичною партією за пропорційним відкритим списком.

Ми вважаємо, що ця система може позитивно трансформувати представництво та ліквідувати корупцію в країні за умови заборони будь-якого фінансування політичних партій поза державним бюджетом, удосконалення законодавчої бази та дотримання верховенства права в країні. нація.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

1. Алексис Токвиль. Про демократію в Америці. — К., 1999. — 590 с.
2. Брайчевський М.Ю. Коментарі. Історія України (До кінця XVI століття) / Г. Хоткевич. Київ : Веселка, 1992. С. 209–227.
3. Бурдьє П. Делегірование и политический фетишизм. Начала. URL: <http://bourdieu.name/content/delegirovanie-ipoliticheskij-fetishizm-0>
4. Вешняков А.А. ООН и міжнародні виборчі стандарти: деякі аспекти становлення та розвитку // – 2005. – № 10. Стаття
5. Вибори і виборчі системи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Климкова, М. А. Остапенко. — К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011. — 160 с. — Бібліогр. : с. 153–157. ISBN 978-617-02-0047-1
6. Виборче право України: Навчальний посібник / За ред. В.Ф. Погорілка, М.І. Ставнійчук. – К.: Парламентське вид-во, 2003. 383 с.
7. ВИБОРЧИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ 396-ІХ у редакції від 31.03.2023р.;
8. Гошовська В.А. та ін. 4 за заг.ред. В.А.Гошовської. Парламентаризм як особлива система публічного управління: навчю-метод.посіб. / Київ ННІ ПУДС КНУТШ, 2022. -384 с. як підготовка Даниленко Л.І. Становлення Наукової школи вітчизняного парламентаризму: Представницька влада у державотворчому процесі України : монографія / за ред. В.А. Гошовської. – Київ : НАДУ, 2018. 384с.
9. Гошовська В. А. Парламентаризм : підручник / В. А. Гошовська [та ін.]. – Київ : НАДУ, 2016. – 672 с.10.
10. Грушевський М.С. Звичайна схема «руської» історії і спроба раціонального укладу історії східного слов'янства. Український історичний журнал. 2014. № 5. С. 199–208.
11. Даниленко Л.І. Становлення Наукової школи вітчизняного парламентаризму: Представницька влада у державотворчому процесі України : монографія / за ред. В.А. Гошовської. – Київ : НАДУ, 2018. 384с.

13. Журавський В.С. Український парламентаризм на сучасному етапі: теоретико-правовий аспект. - К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – 248 с.
14. Закон України «Про політичні партії в Україні» 2365-III у редакції від 31.03.2023р.;
15. Закон України «Про статус народного депутата України» 2790-XII у редакції від 20.05.2022р.;
16. Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» 776/97-ВР у редакції від 31.03.2023р.;
17. Климкова І. І. К49 Вибори і виборчі системи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Климкова, М. А. Остапенко. — К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011. — 160 с.
18. Конституція України 254к/96-ВР у редакції від 01.01.2020р.;
19. Крижанівська В. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Україна. Стаття.-16 с.
20. Кухта Б, Л. Климанська, А. Романюк та ін. — Ч. 2: Основи політичної науки: Курс лекцій / За ред. Б. Кухти; Політична свідомість і культура. — Л.: Кальварія, 1998. -288 с.
21. Лащенко Р. Лекції по історії українського права. Київ : Україна, 1998. 254 с.
22. Литвин В.М. та ін. Київ : Історія України : навч.-метод. посіб. / Знання-Прес, 2006. 460 с.
23. Локк Д. Два трактата о правлении / Д. Локк // Соч. в 3-х т. – М. : Мысль, 1985. – Т. 3. – С. 135–384.
24. Макиавелли Н. Избранные сочинения. — М., 1982.-514 с.
25. Милль Джон Стюарт. Про свободу : есе : пер. з англ. / Джон Милль Стюарт. – Київ : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2001. – 463 с.
26. Монтескьє Ш. Л. О духе законов / Ш. Л. Монтескьє // Избр. Произведения. – М. : Госполитиздат, 1955. – С. 159–735.

27. Нейсбит Д. Мегатренды / Д. Нейсбит ; пер. с англ. М. Б. Левина. – М. : ООО “Изд-во АСТ” ; ЗАО НПП “Ермак”, П.1.1 Україна 2003. – 380 с.
28. Погуляєвський М. стаття <https://parlament.ua/article/apatiya-tradiczijna-bajduzhist-ta-koronavirus-eksperti-pro-nizku-yavku-na-viborah/>
29. Радько П.Г. Новітня історіографія національних традицій українського державотворення : автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 07.00.06 ; Нац. акад. наук України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. Київ, 2013. 34 с.
30. Решітько Ю. Стаття <https://vybory.pravda.com.ua/columns/2018/12/6/7149802/>
31. Рішення Конституційного Суду України №№ 15/04, 2/05, 5/05, 17/10, 23/10, 16/11, 20/11, 3/12, 1/15, 2/17, 3/17, 1/18, 5/18, 7/18, 10/18, 3(І)/19, 3/19, 6/19, 1-р/20, 7-р/20, 5-р(ІІ)/20, 13-р/20, 1-р(ІІ)/21, 2-р(ІІ)/21, 1-р/21, 4-р(ІІ)/21, 1-р(ІІ)/2022, 3-р(ІІ)/2022, 1-р/2022, 9-р(ІІ)/2022, 1-р/2023 <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/34-verhovenstvo-prava>
32. Сливка С.С. Українська національна філософія права: антологічний ракурс. Львів : Воля, 2001. 168 с.
33. Дамоклів меч демократії. Як працює громадянське суспільство у Швейцарії [Електронний ресурс] // Укр. час. “Тиждень”. – Режим доступу : <http://tyzhden.ua/World/78495>
34. Джолос С. В. Проблема неефективності демократії / С. В. Джолос // Право і суспільство. – 2014. – № 1. – С. 7–11.
35. Зеленська Ю. Недоліки демократії / Ю. Зеленська, Ю. В. Панченко // Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукр. наук. конф. викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факту іноземної філології та соц. комунікацій, Суми, 19–20 квіт. 2012 р. / відп. за вип. В. В. Опанасюк. – Суми : СумДУ, 2012. – Ч. 2. – С. 160–164.

36. Історія держави і права зарубіжних країн : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. М. Маймескулов, Д. А. Тихоненков, В. В. Россіхін, С. І. Власенко ; за ред. Л. М. Маймескулова. – Харків : Право, 2011. – 520 с.
37. Кирилюк Ф. М. Новітня політологія : навч. посіб. / Ф. М. Кирилюк. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 562 с.
38. Колодій А. Ф. Управління виборчим процесом як складова демократичного врядування (на прикладі виборів народних депутатів України) / А. Ф. Колодій, М. А. Наход. – Київ : НАДУ, 2012. – 66 с.
39. Організаційно-нормативні аспекти модернізації системи виборів народних депутатів України / за рПарламентаризм та парламентська діяльність : словник-довідник / за заг. ред. В. А. Гошовської. – Київ : НАДУ, 2010. – 352 с. 14.
40. Права, обов'язки та відповідальність журналістів і громадських активістів під час виборчого процесу / упоряд. : С. Буртак та ін. – Київ : Паливода А.В., 2014. – 87 с.
41. Росенко М. І. Виборчі системи в Україні: трансформація, становлення парламентаризму, утвердження демократичного врядування / Росенко Марія Іванівна. – Севастополь : Кручинин Н.П., 2012. – 220 с.
42. Савков А. П. Виборчий процес в сучасній Україні: державно-управлінський аспект / А. П. Савков. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2010. – 219 с.
43. Стрижак А. А. Виборче право в Україні. Історія та сучасність / А. А. Стрижак. – К. : Логос, 2012. – 447 с. 18. Шведа Ю. Р. Вибори від А до Я : настіл. кн. менеджера виборчої кампанії / Юрій Шведа. – Львів : Астролябія, 2015. – 383 с. Юрійчук Є. П. Виборчі системи держав світу / Є. П. Юрійчук. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2010. – 84 с.
44. Шаповал В. Конституційне право зарубіжних країн: Академічний курс : підручник / Володимир Шаповал ; М-во освіти і науки України. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – 476 с.

45. Шаповал В. М. Парламентаризм і законодавчий процес в Україні : навч. посіб. / В. М. Шаповал, В. І. Борденюк, Г. С. Журавльов. – Київ : Вид-во УАДУ, 2000. – 216 с.
46. Diamond L. Lecture at Hilla University for Humanistic Studies // January 21, 2004: “What is Democracy”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://web.stanford.edu/~ldiamond/iraq/WhaIsDemocracy012004.htm>
47. Keman H. Parties and Government: Features of Governing in Representative Democracies. Handbook of Party Politics [Електронний ресурс] / Н. Кеман. – 2006. – SAGE Publications. – Режим доступу: http://www.sageereference.com/hdbk_partypol/Article_n15.html>
48. Lijphart A. Constitutional Choices for New Democracies / A. Lijphart // Journal of Democracy. – 1991. – Vol. 2. – N 3. – P. 42–48.
49. Parliamentary versus presidential government / ed. by A. Lijphart. – N.Y. ; Oxford : Oxford univ. press, 1994. – XII. – 248 p.
50. Schumpeter J. Capitalism, Socialism and Democracy / J. Schumpeter. –
51. New York : Harper & Row, 1975. – 431 p.
52. Culpepper Sir John. An Exact Collection of All the Remonstrancer, ets. — London, 1643. — P. 26.
53. Noam Chomsky. Government in the Future / Chomsky Noam. – New York: Seven Stories Press, 2005. – 80 p. 38. Etzioni A. The Monochrome Society / A. Etzioni. – Princeton, 2001. – P. 336. 23. Lijphart Arend. Patterns of Democracy: Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries / A. Lijphart. – New Haven, CT: Yale University Press. – P. 293. 24.
54. Guillermo O’Donnell. Transitions from Authoritarian Rule: Comparative Perspectives. Prospects for Democracy / Guillermo O’Donnell, Philippe C. Schmitter, Laurence Whitehead. –3 Vols. (The Johns Hopkins University Press, 1986). – P. 197.
55. Robert A. Dahl. A Preface to Democratic Theory. The American Political Science Review / A. Dahl Robert. – Vol. 50, No 4 (Dec., 1956). – P. 1134–1136.